

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BAHÇE BİTKİLERİ ANABİLİM DALI

**SIIRT YÖRESİ İNCİR (*Ficus carica* L.) GENETİK KAYNAKLARININ
BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN: Yasin GÜL
DANIŞMAN: Doç. Dr. Koray ÖZRENK

VAN-2017

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BAHÇE BİTKİLERİ ANABİLİM DALI

**SIIRT YÖRESİ İNCİR (*Ficus carica* L.) GENETİK KAYNAKLARININ
BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN: Yasin GÜL

Bu çalışma YYÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Başkanlığı tarafından **2012-FBE-YL 016**
No'lu proje olarak desteklenmiştir.

VAN-2017

KABUL VE ONAY SAYFASI

Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı'nda Doç Dr. Koray ÖZRENK danışmanlığında, Yasin GÜL tarafından sunulan "Siirt Yöresi İncir (*Ficus Carica* L.) Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi" isimli bu çalışma Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri gereğince 22/06/2017 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Koray ÖZRENK

İmza:

Üye: Yrd. Doç Dr. Nurhan KESKİN

İmza:

Üye: Yrd. Doç. Dr. Ersin GÜLSOY

İmza:

Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/..... tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

İmza
Prof Dr. Suat ŞENSOY
Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

(İmza)
Yasin GÜL

ÖZET

SİİRT YÖRESİ İNCİR (*Ficus carica* L.) GENETİK KAYNAKLARININ BELİRLENMESİ

GÜL, Yasin
Yüksek Lisans Tezi, Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Koray ÖZRENK
Haziran 2017, 118 sayfa

Bu çalışma 2012 yılında Siirt ili Eruh İlçesinde, incir popülasyonunun yoğunlukta olduğu Mışar ovasında ve Siirt merkez Gökçebağ beldesinde yetiştirilen mahalli incir çeşitleri üzerinde yürütülmüştür. Çalışmada yörenin incir gen kaynakları araştırılmış, seçilen ağaçlarda morfolojik ve fenolojik gözlemler yapılmış, toplanan meyve örneklerinde pomolojik özellikler incelenmiş ve kimyasal analizler yapılmıştır. Fenolojik özellikler olarak ilk yapraklanma, meyve doğuş zamanı, meyve olgunlaşma başlangıcı, derim süresi ve hasat tarihleri belirlenmiştir. Pomolojik özellikler yönünden incelenen çeşitlerin meyve ağırlığı 2.31-64.82 g, ortalama meyve boyu 20.00-52.50 mm, ortalama meyve eni 20.00-55.00 mm, meyvelerin suda çözünebilir kuru madde miktarı % 9.00-32.00, titre edilebilir asitliği % 0.141-0.544 ve pH'sı 3.21- 4.68 arasında değişim göstermiştir. Genotiplerden ön plana çıkanlar belirtilerek bunların yanında mahalli incirlerde meyve kabuğu rengi, meyve kabuk kalınlığı, meyve kabuk dayanıklılığı, meyve kabuğunun soyulma durumu, çatlama durumu, pulp rengi, tat, ostiolum açıklığı, çekirdek miktarı, çekirdek iriliği ve meyve şekil indeksi de belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fenoloji, *Ficus carica* L., İncir, Pomoloji, Siirt.

ABSTRACT

DETERMINATION OF GENETIC RESOURCES OF FIG (*Ficus carica* L.) IN SİİRT PROVINCE

GÜL, Yasin

Master's Thesis, Department of Horticulture

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Koray ÖZRENK

June 2017, 118 pages

This study was carried out in 2012 on the local fig cultivars grown in Siirt province Eruh county, Mısar right where the fig population is concentrated and in the Gökçebağ area of Siirt center. In the study, fig genetic resources were investigated, morphological and phenological observations were made in the selected trees, pomological characteristics were examined in the collected fruit samples and chemical analyzes were carried out. Phenological characteristics were determined as first leafing, time of fruit emergence, beginning of ripening of fruit, duration of harvest and harvest date. Varieties examined for pomological properties were fruit weight 2.31-64.82 g, average fruit size 20.00-52.50 mm, average fruit width 20.00-55.00 mm, the amount of soluble solid content in fruits 9.00-32.00%, titerable acidity 0.141-0.544 and pH 3.21-4.68. In addition to these, fruit shell color, fruit shell thickness, fruit shell survival, peeling state of fruit shell, cracking state, pulp color, taste, ostiolum aperture, kernel amount, kernel and fruit shape index were determined in local figs.

Keywords: Phenology, *Ficus carica* L., Fig, Pomology, Siirt.

ÖN SÖZ

Ülkemiz dört mevsimin yaşandığı uygun ekolojik koşullara sahip olduğu için geniş bir tür ve çeşit popülasyonuna sahiptir. Bundan dolayı birçok meyve türünün olduğu gibi incirinde gen merkezi arasında yer almaktadır. Ülkemizin her bölgesinde değişik meyve tür ve çeşitlerine rastlamak mümkündür. Doğu Anadolu bölgesi dışında ülkemizin hemen her bölgesinde incir yetiştiriciliği yapılmaktadır. Eskiden çoğunlukla karışık meyve bahçelerinde yetiştirilen incir, günümüzde kapama incir bahçesi şeklinde üretilmekte, her geçen gün üretimi yaygınlaşmakta ve bu konudaki çalışmalar da artmaktadır.

Ülkemizde mahalli olarak çok uzun yıllar yetiştiriciliği yapılan ve yetiştirildiği yöre halkı tarafından sevilerek tüketilen fakat o yöreden bir şekilde dış pazarlara yönelemeyen ve birer genetik kaynak olarak belirli yörelerde kalmış mahalli incir çeşitlerimizin yok olup gitmeden koruma altına alınması ve yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi önem arz etmektedir.

Bu çalışmada Siirt ili ve ilçelerinde doğal olarak yetişen mahalli incir genotiplerinin pomolojik ve morfolojik olarak tanınması, incir yetiştiriciliğine katkıda bulunulması amaçlanmış ve yörede incir yetiştiriciliğinin özendirilmesi de hedeflenmiştir.

Bu tez çalışmasında, her türlü ilgi ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Doç. Dr. Koray ÖZRENK'e ve Y.Y.Ü. Bilimsel Araştırma Projeleri Başkanlığına teşekkür ederim.

Ayrıca çalışma materyallerinin belirlenmesi ve toplanması aşamasında desteğini esirgemeyen değerli kayınpederim Mehmet Emin TEYMUR'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

2017
Yasin GÜL

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	iii
ÖN SÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xvii
1. GİRİŞ.....	1
2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI.....	7
3. MATERYAL ve YÖNTEM	17
3.1. Materyal	17
3.2. Araştırma Alanının Genel Özellikleri.....	17
3.2.1. Coğrafi özellikler.....	17
3.2.2. İklim özellikleri	19
3.3. Yöntem.....	22
3.3.1. Fenolojik özellikler.....	24
3.3.2. Morfolojik özellikler	26
3.3.3. Pomolojik özellikler	26
3.3.4. Kalite açısından genotiplere ait özelliklerin değerlendirilmesi	28
4. BULGULAR ve TARTIŞMA	31
4.1. Fenolojik Özellikler	31
4.2. Morfolojik Özellikler	37
4.3. Pomolojik Özellikler.....	40
4.4. Kimyasal Özellikler	48
4.5. İncelenen Genotiplerin Değiştirilmiş Tartılı Derecelendirme Puanları	52
4.6. İncir Genotiplerin Tanıtılması	54
5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	108
6. KAYNAKLAR.....	112

ÖZGEÇMİŞ.....	Sayfa 119

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 1.1. Dünya incir üretimi	5
Çizelge 1.2. Ülkemiz yıllara göre ağaç sayıları ve incir üretimi	5
Çizelge 1.3. 2012 yılı Siirt ilçelerine ait incir toplu meyveliklerinin alanı, üretimi, ağaç başına ortalama verimi, meyve veren yaşta ağaç sayısı, meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı ve toplam ağaç sayısı	6
Çizelge 3.1. Genotiplerin alındığı meyve bahçelerinin GPRS koordinatları	19
Çizelge 3.2. Siirt ilinin (1926-2016) uzun yıllar içinde gerçekleşen ortalama değerler.....	20
Çizelge 3.3. Siirt ilinin 2015 yılına ait iklim verileri	21
Çizelge 3.4. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait genel bilgiler	23
Çizelge 3.5. Değiştirilmiş tartılı derecelendirme yöntemine göre uygulanan puanlama Sistemi	29
Çizelge 4.1. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait fenolojik gözlemler	36
Çizelge 4.2. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait morfolojik gözlemler	39
Çizelge 4.3. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait pomolojik gözlemler	43
Çizelge 4.4. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait bazı gözleme dayalı özellikler	45
Çizelge 4.5. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait bazı gözleme dayalı özellikler	47
Çizelge 4.6. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait yapılan kimyasal analizler	51
Çizelge 4.7. Değiştirilmiş tartılı derecelendirme yöntemine göre genotiplerin puanlarının hesaplanması	52

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.8. 56 ERH 01 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	54
Çizelge 4.9. 56 ERH 02 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	55
Çizelge 4.10. 56 ERH 03 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	56
Çizelge 4.11. 56 ERH 04 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	57
Çizelge 4.12. 56 ERH 05 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	58
Çizelge 4.13. 56 ERH 06 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	59
Çizelge 4.14. 56 ERH 07 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	60
Çizelge 4.15. 56 ERH 08 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	61
Çizelge 4.16. 56 ERH 09 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	62
Çizelge 4.17. 56 ERH 10 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	63
Çizelge 4.18. 56 ERH 11 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	64
Çizelge 4.19. 56 ERH 12 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	65
Çizelge 4.20. 56 ERH 13 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	66
Çizelge 4.21. 56 ERH 14 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	67
Çizelge 4.22. 56 ERH 15 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	68
Çizelge 4.23. 56 ERH 16 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	69
Çizelge 4.24. 56 ERH 17 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	70
Çizelge 4.25. 56 ERH 18 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	71
Çizelge 4.26. 56 ERH 19 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	72
Çizelge 4.27. 56 ERH 20 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	73
Çizelge 4.28. 56 ERH 21 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	74
Çizelge 4.29. 56 ERH 22 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	75

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.30. 56 ERH 23 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	76
Çizelge 4.31. 56 ERH 24 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	77
Çizelge 4.32. 56 ERH 25 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	78
Çizelge 4.33. 56 ERH 26 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	79
Çizelge 4.34. 56 ERH 27 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	80
Çizelge 4.35. 56 ERH 28 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	81
Çizelge 4.36. 56 ERH 29 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	82
Çizelge 4.37. 56 ERH 30 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	83
Çizelge 4.38. 56 ERH 31 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	84
Çizelge 4.39. 56 ERH 32 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	85
Çizelge 4.40. 56 ERH 33 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	86
Çizelge 4.41. 56 ERH 34 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	87
Çizelge 4.42. 56 ERH 35 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	88
Çizelge 4.43. 56 ERH 36 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	89
Çizelge 4.44. 56 ERH 37 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	90
Çizelge 4.45. 56 ERH 38 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	91
Çizelge 4.46. 56 ERH 39 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	92
Çizelge 4.47. 56 ERH 40 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	93
Çizelge 4.48. 56 ERH 41 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	94
Çizelge 4.49. 56 ERH 42 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	95
Çizelge 4.50. 56 ERH 43 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	96
Çizelge 4.51. 56 ERH 44 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	97

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.52. 56 ERH 45 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	98
Çizelge 4.53. 56 ERH 46 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	99
Çizelge 4.54. 56 ERH 47 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	100
Çizelge 4.55. 56 ERH 48 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	101
Çizelge 4.56. 56 ERH 49 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	102
Çizelge 4.57. 56 MRKZ 01 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	103
Çizelge 4.58. 56 MRKZ 02 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	104
Çizelge 4.59. 56 MRKZ 03 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	105
Çizelge 4.60. 56 MRKZ 04 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	106
Çizelge 4.61. 56 MRKZ 05 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri	107

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 3.1. Çalışmanın yürütüldüğü Siirt il haritası	18
Şekil 4.1. İncir ağaçlarında ilk yapraklanma	32
Şekil 4.2. İncir ağaçlarında meyve doğuşu.....	33
Şekil 4.3. İncir ağaçlarında hasada gelmiş meyveler	34
Şekil 4.4. İncir ağaçlarında gelişme kuvveti	37
Şekil 4.5. 56 ERH 01 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	54
Şekil 4.6. 56 ERH 02 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	55
Şekil 4.7. 56 ERH 03 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	56
Şekil 4.8. 56 ERH 04 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	57
Şekil 4.9. 56 ERH 05 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	58
Şekil 4.10. 56 ERH 06 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	59
Şekil 4.11. 56 ERH 07 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	60
Şekil 4.12. 56 ERH 08 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	61
Şekil 4.13. 56 ERH 09 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	62
Şekil 4.14. 56 ERH 10 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	63
Şekil 4.15. 56 ERH 11 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	64
Şekil 4.16. 56 ERH 12 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	65
Şekil 4.17. 56 ERH 13 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	66
Şekil 4.18. 56 ERH 14 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	67
Şekil 4.19. 56 ERH 15 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	68
Şekil 4.20. 56 ERH 16 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	69

Şekil	Sayfa
Şekil 4.21. 56 ERH 17 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	70
Şekil 4.22. 56 ERH 18 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	71
Şekil 4.23. 56 ERH 19 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	72
Şekil 4.24. 56 ERH 20 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	73
Şekil 4.25. 56 ERH 21 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	74
Şekil 4.26. 56 ERH 22 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	75
Şekil 4.27. 56 ERH 23 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	76
Şekil 4.28. 56 ERH 24 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	77
Şekil 4.29. 56 ERH 25 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	78
Şekil 4.30. 56 ERH 26 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	79
Şekil 4.31. 56 ERH 27 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	80
Şekil 4.32. 56 ERH 28 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	81
Şekil 4.33. 56 ERH 29 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	82
Şekil 4.34. 56 ERH 30 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	83
Şekil 4.35. 56 ERH 31 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	84
Şekil 4.36. 56 ERH 32 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	85
Şekil 4.37. 56 ERH 33 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	86
Şekil 4.38. 56 ERH 34 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	87
Şekil 4.39. 56 ERH 35 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	88
Şekil 4.40. 56 ERH 36 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	89
Şekil 4.41. 56 ERH 37 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	90
Şekil 4.42. 56 ERH 38 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	91

Şekil	Sayfa
Şekil 4.43. 56 ERH 39 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	92
Şekil 4.44. 56 ERH 40 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	93
Şekil 4.45. 56 ERH 41 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	94
Şekil 4.46. 56 ERH 42 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	95
Şekil 4.47. 56 ERH 43 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	96
Şekil 4.48. 56 ERH 44 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	97
Şekil 4.49. 56 ERH 45 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	98
Şekil 4.50. 56 ERH 46 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	99
Şekil 4.51. 56 ERH 47 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	100
Şekil 4.52. 56 ERH 48 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	101
Şekil 4.53. 56 ERH 49 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	102
Şekil 4.54. 56 MRKZ 01 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	103
Şekil 4.55. 56 MRKZ 02 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	104
Şekil 4.56. 56 MRKZ 03 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	105
Şekil 4.57. 56 MRKZ 04 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	106
Şekil 4.58. 56 MRKZ 05 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü	107

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler

Açıklama

°C	Santigrat derece
cm	Santimetre
g	Gram
ha	Hektar
Kg	Kilogram
m	Metre
mm	Milimetre
%	Yüzde
pH	Hidrojen iyonları

Kısaltmalar

Açıklama

FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
KÇ	Kabuk Çatlaması
KSD	Kabuk Soyulma Durumu
OA	Ostiolum Açıklığı
MA	Meyve Ağırlığı
MŞİ	Meyve Şekil İndeksi
SÇKM	Suda Çözünür Kuru Madde Miktarı
TEAD	Titre Edilebilir Asitlik
TUİK	Türkiye İstatistik Kurumu

1. GİRİŞ

İncir (*Ficus carica* L.) *Urticales* takımının *Moraceae* familyasının *Ficus* cinsine girer. Bu cinsten bütün dünyada 600 kadar tür yetişirse de meyvecilik bakımından en önemlisi "Anadolu inciri" denilen *Ficus carica* L. dir (Özbek, 1978).

Anadolu birçok meyve türünün olduğu gibi incirin de anavatanı sayılan sınırlar içerisinde yayılmıştır. İncir, gerek sofralık, gerekse kuru olarak tüketilen Türkiye için önemli ekonomik değere sahip bir meyve türüdür. Subtropik ve sıcak ılıman iklim kuşağında yaygın olarak bulunmakta ve yetiştiriciliği yapılmaktadır. Subtropik iklim meyvesi olan incir ülkemizde Ege, Marmara, Akdeniz kıyıları, Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yetiştirilmekle beraber İç Anadolu'nun nehir kıyılarındaki mikroklima alanlarında yayılım alanı bulmuş, ekonomik anlamda yetiştiriciliği yapılan bir meyve türüdür (Dilek ve Aksoy, 1992).

İncir her ne kadar subtropik iklim bitkisi ise de dünyanın ılıman iklime sahip birçok yerlerinde yetişmektedir. Kışları ılık, yazları sıcak ve kuru yerler ister. Yıllık ortalama sıcaklığın 18-20 C⁰ olduğu yerlerde yetişir. Meyve doğuşundan derim sonuna kadar olan mayıs-ekim aylarında daha yüksek ortalama sıcaklıklar ve özellikle meyve olgunluğu ve kurutma döneminde (ağustos-eylül ayları) 30 C⁰'ye kadar çıkan ortalama sıcaklıklar istenir (Şahin ve Ürel, 1992).

Subtropik iklim meyve türlerinden olan incir kışları ılık ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçen, yıllık ortalama sıcaklığın 18-20 °C, yıllık optimal yağışın 625 mm olduğu, en düşük sıcaklığın 9-10 °C'nin altına düşmediği bölgelerde ekonomik anlamda yetiştiriciliği yapılabilir. İncir ağacı, toprak istekleri yönünden çok seçici değildir. Derin kumlu-killi, organik madde yönünden zengin ve kireçli topraklarda yetişebilmektedirler. Toprağın pH sı yönünden 6-7.8 olan nötr toprakları tercih ederler (Aksoy ve Şahin, 2001).

Siirt ilinin iklim özelliklerine bakıldığında, incirin ekolojik istekleri yönünden aradığı bütün optimum koşullara sahip olduğunu düşünülmektedir.

İncir, Akdeniz kıyılarının tipik meyvesidir. Bir subtropik iklim bitkisi olan incir (*Ficus carica* L.) kışları yumuşak ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçen bölgelerde iyi

sonuç vermiştir. Dünya incir üretiminin büyük bir kısmı Türkiye başta olmak üzere Mısır, Yunanistan, İran, Fas ve İspanya gibi ülkelerde yapılmaktadır. Türkiye’de Doğu Anadolu bölgesi dışında hemen hemen bütün bölgelerinde incir üretimi yapılmaktadır. Ancak bazı bölgeler bu bakımdan daha öncelikli bir hal almıştır. Ege bölgesinde en kaliteli kuru incir çeşidimiz olan Sarılop, Büyük ve Küçük Menderes havzalarında özellikle mikroklima iklimine sahip olan Aydın ilinde yetiştirilmektedir. Marmara bölgesi ise sofralık incir üretimi bakımından başta gelir. Sofralık incir üretiminin hemen hemen tamamı Bursa ilinden karşılanmaktadır. Aydın, Bursa ve İzmir gibi illerde önemli miktarlarda üretim yapılmakla beraber incir yetiştiriciliği önemli ölçüde gelişmiştir (Anonim, 2008).

Türkiye’de kültür incir çeşitliliği Ege bölgesinden ziyade Güney Doğu Anadolu bölgesinde kendini gösterir. Siirt ilinde incir çeşidi sayısı 30’un üzerindedir. Bütün incir bölgelerimizde bu sayı 60-70’i bulmaktadır. İncirin gen merkezlerinden biri olan Güney Doğu Anadolu Bölgesi, özellikle sofralık incir bakımından gen kaynağı durumundadır (Güleryüz, 1979).

İncirin gen merkezlerinden biri olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ne yazık ki incirle ilgili araştırma faaliyetleri yok denecek kadar azdır. Kapama incir bahçesi olmasa da kapladığı büyük alanlarda oldukça farklı özelliklerde meyve veren incir ağaçları bulunmaktadır.

Kültür incirlerimizde dişi çiçeklerle, erkek çiçekler, iki cinsi temsil eden erkek incirlerle, dişi incirler üzerinde ayrı ayrı ağaçlarda bulunmaktadır. Genel olarak, bu şekilde dioik olan meyve türlerimizde tozlanma rüzgarlarla (anemophyl) olduğu halde incirlerde erkek ve dişi çiçeklerin, incirin kapalı bir şekilde bulunan çiçek kılıfı (receptacle) içerisinde bulunması, rüzgarlarla tozlanmaya olanak sağlamamaktadır. Bundan dolayı, kültür incirlerimizin, meyve bağlayabilmeleri için zorunlu olarak döllenmeye ihtiyaç gösterenlerde, döllenmeye ilek sineği (*Blastophaga psenes*) denilen ve erkek incirlerimizle symbiose (ortak yaşam) halinde yaşayan bir böcek aracı olmaktadır. Bununla birlikte bazı tip incir çeşitleri de vardır ki, döllenmeden, partenokarpi yoluyla meyve verebilir. Bazı tip incirlerde orta bir aşamayı oluşturarak ilekleme olmadan az miktarda meyve tutarlar (Özbek, 1978).

Yüksek kalori değeri olan, içerdiği mineral ve besin maddeleri açısından gıda maddeleri arasında özel bir yeri olan kuru incirin çok çeşitli tüketim alanları mevcuttur. Kuru incir, uluslararası pazarlarda, çerezlik olarak tüketildiği gibi pasta imalatında, çeşitli yemeklerin yapımında, dilimlenmiş olarak ekmek imalatında, şekerli mamuller imalatında ve meyve karışımlarında kullanılmaktadır. Kalitesi düşük olanlardan, pekmez, hurda incirlerden de etil alkol üretilmektedir. Etil alkolün üretimi esnasında ortaya çıkan incir çekirdekleri de boya, kozmetik ve ilaç sanayinde değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme şekli yanında meyvelerinin reçel, marmelat, pekmez, lokum, dondurma ve bisküvi gibi farklı değerlendirme şekilleriyle de ticari değeri olan meyve türlerindedir (Anonim, 2008).

İnsan sağlığı açısından, yüksek kalori değeri, içerdiği mineral ve besin maddeleri ile özel bir yere sahip olan kuru incirin 100 gramında 217 (kcal)'lik enerji, 138 mg. kalsiyum, 163 mg. fosfor, 4.2 mg. demir, 91.5 mg. magnezyum, 0.073 mg. B1 ve 0.072 mg. B2 vitamini bulunmaktadır (Anonim, 2011a).

Beslenme bakımından, incir ham ve indirgen lif, mineral ve polifenoller bakımından mükemmel bir besin kaynağıdır. Sodyum içeriği düşüktür ve yağ ile kolesterol içermemektedir (Vinson, 1999). Ayrıca, incir önemli miktarda, vitamin, amino asit, şeker ve antioksidan bileşikleri içermektedir. (Çalışkan ve Polat, 2011).

2014 yılı FAO verilerine göre dünya incir üretiminde Türkiye, 300.282 tonluk üretimi ile ilk sıradadır. Ülkemizi Mısır, Cezair ve Fas gibi ülkeler takip etmektedirler (FAO, 2017).

Dünya incir üretim miktarı yıllara göre değişmekle birlikte, son 5 yıllık verilere göre; dünya incir üretiminin 1.064.414 ton ile 2010/2011 sezonunda en düşük düzeyde, 2009/2010 sezonunda ise 1.149.384 ton ile en yüksek seviyede gerçekleştiği görülmektedir. Ayrıca bu verilere göre Türkiye, yaklaşık 300 bin ton ile dünya yaş incir üretiminin % 30'nu üreterek ilk sırada yer almaktadır. Yıllara göre değişmekle birlikte, dünya incir üretiminin ortalama 1.100.000 ton, kuru incir üretiminin de 105.000 ton civarında olduğu dikkate alındığında, dünya incir üretiminin 680.000 ton civarında bir miktarının yaş incir üretimi olarak değerlendirildiği ortaya çıkmaktadır (FAO, 2017).

Türkiye'de 244 bin ton civarında üretilen incirin yaklaşık 219 bin tonu ihraç edilmektedir (Anonim, 2011b).

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre 2014 yılında dünyada 1.137.730 ton ürün elde edilmiştir. Dünya’da oldukça sınırlı sayıda ülkede incir üretimi yapılmakta, buna bağlı olarak kuru incir üreten ülke sayısı da az olmaktadır. Dünya kuru incir üretimi 105.000 ton civarındadır. Dünya’da kuru incir üretiminde önemli ülkeler başta Türkiye olmak üzere İran, ABD ve Yunanistan’dır. Dünya üretiminin % 58’i ülkemizde, % 20.3’ü İran’da % 9.8’i de ABD’de gerçekleştirilmektedir. Bu değerlerle ülkemiz, dünya kuru incir üretiminin yarısından fazlasını gerçekleştirerek bir tekel oluşturmuş durumdadır (FAO, 2017).

Dünya kuru incir ihracatının yaklaşık % 69’nu Türkiye yapmaktadır. Türkiye 2013 yılında 55.550.000 ton kuru incir ihracatına karşılık 238.073.000 dolarlık kuru incir ihracatı yapmıştır. İhracatımızın 76.268.000 tonu Avrupa Birliği (AB) ülkelerine yönelik olup, en önemli pazarlarımız sırasıyla Fransa, Almanya, İngiltere, A.B.D. ve İtalya’dır. Ürünümüzün ikinci derecedeki alıcıları ise Hollanda, Avusturya, İsrail ve İsviçre’dir. Dünya ihracatında Türkiye’yi Yunanistan takip etmektedir (FAO, 2017).

Özellikle Ülkemizin farklı bölgelerinde Ağustos ayı başı ile Ekim ayı sonları gibi üç aylık bir dönemde incirin piyasaya arzı mümkündür. Sarılop çeşidi dünyada Türk inciri olarak kendine yer bulmuştur.

2012 yılı FAO verilerine göre, Dünyada 358.494 ha alanda incir hasadı gerçekleştirilmiş olup, Dünya incir üretiminde Türkiye 274.535 ton ile ilk sırada yer almaktadır. Türkiye’yi sırasıyla; 171.062 ton ile Mısır, 110.058 ton ile Cezayir ve 102.694 ton ile Fas izlemektedir. Yine 2014 yılı FAO verilerine göre, Türkiye’de 49.464 ha alanda incir hasadı gerçekleştirilmiş olup, Dünya incir üretiminde Türkiye 300.282 ton ile ilk sırada yer almaktadır. Türkiye’yi sırasıyla; 171.062 ton ile Mısır, 110.058 ton ile Cezayir ve 102.694 ton ile Fas izlemektedir (Çizelge 1.1).

Taze incir dış satımında Türkiye’yi sırasıyla Avusturya, İspanya, İtalya ve Hollanda izlemektedir.

Çizelge 1.1. Dünya incir üretimi (FAO, 2017)

Ülkeler	Üretim Miktarı (ton)	
	(2012)	(2014)
Türkiye	274.535	300.282
Mısır	171.062	176.105
Cezayir	110.058	128.620
Fas	102.694	126.554
İran	67.440	72.672
Suriye	41.224	35.301
A.B.D.	31.751	30.300
Brezilya	28.010	(İspanya) 28.896
Tunus	25.000	(Brezilya) 28.053
İspanya	23.285	(Tunus) 27.000
Dünya	1.093.189	1.137.730

Ülkemizde 2016 yılında 9.713.000 adet meyve veren, 983.000 adet meyve vermeyen incir ağacı olup 305.450 ton üretim vardır (Çizelge 1.2).

Çizelge 1.2. Ülkemiz yıllara göre ağaç sayıları ve incir üretimi (Anonim, 2017a)

	Ağaç Sayısı (Bin)		Üretim (Ton)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen	
2007	9 855	920	210 152
2008	9 271	823	205 067
2009	9 337	814	244 351
2010	9 301	805	254 838
2011	9 391	984	260 508
2012	9 455	933	275 002
2013	9 647	859	298 914
2014	9 747	927	300 282
2015	9 747	938	300 600
2016	9 713	983	305 450

TUİK 2016 yılı verilerine göre Siirt ili Merkez ilçede en yoğun incir yetiştiriciliğinin yapıldığı görülmektedir. Siirt iline bağlı ilçelerin toplam incir üretimi 118 ton iken, incir üretiminin yaklaşık 44 ton ile Aydınlar, 36 ton ile Merkez ve 23 ton ile Eruh, 11 ton ile Şirvan, 2 ton ile Baykan ve 1'er ton ile Kurtalan ve Pervari ilçeleri izlemektedir. Siirt ili kapsamında 2016 yılı değerlerine göre toplam meyveliklerin alanı 223 dekar, toplam meyve veren yaştaki ağaç sayısı 16.857 adet olup, 5.668 adet meyve

vermeyen yaşıta ağaç bulunmaktadır. Ağaç sayısı bakımından 7.000 adet meyve veren yaştaki ağaç sayısı ile Aydınlar ilçesi birinci sırada yer alırken, bu ilçeyi ikinci sırada 6.825 adet ile Merkez ve üçüncü sırada 1.465 adet ile Eruh ilçelerinin izlediği görülmektedir. Ağaç başına ortalama verim ise 8.3 Kg/Ağaç tır. (Çizelge 1.3).

Çizelge 1.3. 2016 yılı Siirt ilçelerine ait incir toplu meyveliklerinin alanı, üretimi, ağaç başına ortalama verimi, meyve veren yaşıta ağaç sayısı, meyve vermeyen yaşıta ağaç sayısı ve toplam ağaç sayısı (Anonim, 2017b)

İlçe Adı	Toplu meyveliklerin alanı (dekar)	Üretim (ton)	Ağaç başına ortalama verim(kg)	Meyve veren ağaç sayısı	Meyve vermeyen ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı
Merkez	184	36	5	6.825	2	6.827
Aydınlar	0	44	6	7.000	5.000	12.000
Baykan	3	2	5	380	250	630
Eruh	10	23	16	1.465	150	1.615
Kurtalan	10	1	4	260	5	265
Pervari	4	1	9	107	164	271
Şirvan	12	11	13	820	97	917
Toplam	223	118	8.3	16.857	5.668	22.525

İncir çeşit veya tipleri bakımından zengin olan ülkemizde, incirin gen merkezlerinden biri olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ne yazık ki incirle ilgili araştırma çalışmaları yok denecek kadar azdır. Siirt ilinde özellikle Eruh ilçesinde karışık meyve bahçelerinde dağınık şekilde yetiştirilen binlerce incir ağacı bulunmaktadır. Kapama incir bahçe sayısı yok denecek kadar az olsa da, farklı özelliklerde meyve veren incir ağaçları bulunmaktadır.

Sofralık yetiştiriciliğin önem kazandığı Güneydoğu Anadolu bölgesinde özellikle Siirt ilinde incir yetiştiriciliğine gereken önem verilmemektedir. Bunun nedeni incir yetiştiriciliğinin, yan gelir sağlamak ve ailenin günlük ihtiyaçlarının karşılanması için üretimnin yapılmasından kaynaklanmaktadır.

Bu çalışma Siirt ili Eruh İlçesinde, incir popülasyonunun yoğunlukta olduğu Mışar ovasındaki köylerin karışık meyve bahçelerinde ve Siirt merkez Gökçebağ beldesinde yürütülmüştür. Çalışmada yörenin incir gen kaynakları araştırılmış ve söz konusu genotiplerin morfolojik, fenolojik, pomolojik ve kimyasal özellikleri incelenmiştir.

2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

İncir (*Ficus carica* L.) *Urticales* takımından *Moraceae* familyasının *Ficus* L. cinsine aittir. ‘‘Anadolu inciri’’ olarak bilinen *Ficus carica* L. bu cinse ait olan en önemli türdür. İncirin anavatanı Anadolu’dur. Buradan Suriye, Filistin daha sonrada Ortadoğu üzerinden Çin ve Hindistan’a yayıldığı bilinmektedir. İncirlerin hasat olgunluğuna erişinceye kadar ağaçta bırakılmaları kalite yönünden oldukça önemlidir (Anonim, 2011a).

Ülkümen ve ark. (1948), *Ficus carica*’nın tarifini yaparak, bu türün yayılma bölgeleri hakkında bilgi vermişlerdir. Ülkemizde tüm Karadeniz, Ege, Marmara ve Akdeniz kıyılarında, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ve iç Anadolu'nun nehir kıyılarındaki iklim alanlarında incirin yayıldığını vurgulamışlardır. 38 incir çeşidi hakkında kısa pomolojik bilgiler vererek, bunların irilik, renk ve tat bakımından özelliklerini kaydetmişler, incirleri, sofralık ve kurutmalık olarak değerlendirilebilenler şeklinde sınıflandırmışlardır.

Özbek (1949), Ege incirleri üzerinde yaptığı bir çalışma ile 12 incir çeşidinin botaniksel ve pomolojik özelliklerini ortaya koymuştur.

Arendt (1972), Sovyetler Birliği’ndeki 370 incir çeşidi üzerinde fenolojik ve morfolojik çalışmalar yapmış ve bölgelere uygun çeşitleri belirlemiştir.

Aksoy (1981), Akça, Göklop ve Sarılop çeşitlerini ele alarak, bunların meyve gelişmesi, olgunlaşması ve depolanmaları konularını incelemiştir. Bu çalışmada meyvelerin kimyasal bileşimlerini ortaya koymuştur.

Eroğlu (1982), bazı incir çeşitlerinin Aydın Bölgesindeki meyve doğuş tarihlerini saptamıştır. Araştırmacı ağaç üzerindeki herhangi bir meyvede ostiolum görüldüğü zaman iyilop meyvelerinde doğuş tarihi olarak alınması gerektiğini belirtmiştir. İncirde yapılan bu çalışmanın ilk aşamasında 86 adet klon veya Sarılop tip incir, ikinci aşamasında 271 adet incir çeşit veya tipi, üçüncü aşamasında ise 52 adet tozlayıcı çeşit veya tipi saptamıştır. Araştırmacı Ege Bölgesinden seçilen erkek incir genotiplerin meyve ağırlığının 11.00-71.75 g, meyve eninin 33.16-56.61 mm, meyve boyunun 37.15-65.53 mm arasında olduğunu belirtmiştir.

Kabasakal ve ark. (1988), Aydın ilinde karışık olarak dikilmiş 4 ayrı bahçede Sarızeybek çeşidinin, Sarılop çeşidine göre meyve özelliklerini karşılaştırmalı olarak belirlemişlerdir. Araştırmacılar yürütmüş oldukları bu çalışmada çeşide ait fenolojik tespit, taze meyve özellikleriyle ilgili ölçüm, tartım ve analizler yapmış, elde edilen verileri klasik kurutmalık çeşidimiz Sarılop çeşidine ait verilerle karşılaştırmışlardır. Araştırmacılar, Sarızeybek çeşidinin ortalama tek meyve ağırlığı, kabuk rengi, kabuk kalınlığı, meyve kalitesi yönünden Sarılop'tan üstün, mührelenmesinin (ostiolumdan akan balın ostiolumu kapatması) ve kuru incir randımanının Sarılop'tan daha düşük olduğunu belirlemişlerdir. Araştırmacılar, kurutmalık incir yetiştiriciliği yönünden hasat ve kurutma süresinin büyük önem arz ettiğini, Sarızeybek'in hasadının Sarılop'la hemen hemen aynı tarihlerde başladığını, son hasadın ise Sarızeybek'te 10-15 gün önce tamamlandığını belirtmişlerdir. Araştırmacılar, bu üstün meyve ve ağaç özelliklerine sahip Sarızeybek'in iyi bir kurutmalık çeşit olabileceğini vurgulamışlardır.

Kaşka ve ark. (1990), Ege Bölgesi'nden getirilen 17 incir çeşidi ile Çukurova Bölgesi'nden selekte edilen 6 incir çeşidinin Adana'ya adaptasyonu üzerinde bir çalışma yapmışlardır. Çeşitler üzerinde yapılan değişik pomolojik analizler sonucunda, bölgeye en iyi uyum sağlayan çeşitler Göklop, Kuş İnciri, Mor-1, Beyaz Seyhan ve Kuşadası olmuştur. Araştırmacılar, Çukurova Bölgesi'nden selekte edilen 01-İN-05 ve 01-İM-02 incir çeşitleri ile Bursa'dan getirilen Bursa Siyahı çeşidinin, bölgede kapama bahçe şeklinde incir yetiştiriciliğine en uygun çeşitler olduğunu saptamışlardır.

Kaşka ve ark. (1992), Ege Bölgesi'nden getirilen 19 çeşidi, Marmara Bölgesi'nden getirilen Bursa Siyahı çeşidini ve Çukurova Bölgesi'nden selekte edilen 13 çeşidin, 1990-91 yıllarındaki meyve doğuş ve derim tarihlerini belirlemiş ve gövde kesit alanına düşen verim açısından incelemişlerdir. Verimi en yüksek olan çeşit ve klonlar sırasıyla Bursa Siyahı, 01-İN-05, 01-İM-02 ve Patlıcan olarak saptanmıştır.

Şen ve ark. (1993), Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'nde, Akdeniz Bölgesi'nde yapılan sofralık incir seleksiyonu sonucu saptanan 23 incir tipi, Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü'nden getirilen 10 ve İzmir'den getirilen 2 incir çeşidi olmak üzere, toplam 35 çeşit ve tip ile 1984 yılında kurulmuş adaptasyon parselindeki ağaçlar üzerinde fenolojik gözlemler ve meyveler üzerinde de pomolojik çalışmalar yapmışlardır. Araştırmacılar, bu çalışmalar sonucunda Akdeniz Bölgesi için sofralık

özellikleri taşıyan şu çeşitleri üreticilere tavsiye etmişlerdir. Erkenci çeşitler Siyah Orak ve Beyaz Orak; orta mevsimde olgunlaşan incirler 31 İ 06, 07 İ 04, 31 İ 02, 31 İ 07, 31 İ 13 ve Bursa Siyahı; geççi incir 33 İ 02'dir.

Can (1993), Ege bölgesi koşullarında 1991 yılında yaptığı araştırmada, en erken yapraklanmanın 28-29 Mart'ta en geç ise 7-10 Nisan tarihinde gerçekleştiğini tespit etmiştir. Ayrıca en kısa derim periyodunun 25 gün ve en uzun 75 gün olarak tespit etmiştir. Çatlama göstermeyen veya az sayıda çatlama gösteren tip ve çeşitlerin küçük ve orta-iri meyveler sınıfına girdiklerini, iri meyveli çeşitlerin ise çatlama daha fazla eğilimli olduklarını belirtmiştir.

Şahin ve ark. (1994a), ülkemizin Doğu Anadolu Bölgesi dışında kalan bölge ve yörelerinde tespit ettikleri 272 incir çeşit ve tipini, Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü koleksiyon parsellerine dikmişlerdir. Bu incir çeşit veya tipleri içinden de 34 adet standart sofralık incir çeşit ve tipini belirlemişlerdir. 1994 yılında yürütmüş oldukları bu projede ise seçilen bu 34 sofralık incir çeşit ve tipinin Ege koşulları için yellop meyvesini olgunlaştırma durumlarını ve yellop meyvesi olgunlaştırma dönemlerini belirlemişlerdir.

Şahin ve ark. (1994b), önceki yıllarda yapılan seleksiyon çalışmalarıyla tespit edilen 86 tip kurutmalık Sarılop klonlarına ait Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü'ne dikilmiş ağaçlar üzerinde bir araştırma projesi yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, Araştırma Enstitüsü'nde tesis edilen 86 tip Sarılop klonu parselinde yaş ve kuru meyve nitelikleri ile olgunlaşma yoğunlukları açısından değerlendirmeler yaparak, üstün özellikteki klonları belirlemişlerdir. Yapılan bu çalışmada meyve iriliği yönünden ilk sıralarda olmamalarına rağmen, klon 37 ve 45'in toplam kalite ve olgunlaşma dönemlerinin kısa sürelerde tamamlanması nedeniyle üstün nitelikli klonlar olarak belirlenmiştir.

Şahin ve ark. (1994c), Ege Bölgesi'nde kurutmalık Sarılop'un yaygın olduğu Büyük ve Küçük Menderes havzaları dışında kalan özellikle kıyı kuşağında birçok ürünün yetiştirilmesine olanak tanımayan topraklar üzerinde sofralık incir yetiştiriciliğini yaygınlaştırmayı hedefledikleri bu proje 1991 yılında başlatılmıştır. TÜBİTAK tarafından da desteklenmiş olan bu projede, Erbeyli koşullarında yetiştirilen yaklaşık 273 çeşit ve tip 1991 ve 1992 yıllarında incelenmiştir. Bunlar içerisinde 183 tanesinin meyve kalite özellikleri, olgunlaşma dönemleri, dölleme istekleri ve verim

ile ilgili bazı özellikleri saptanmıştır. Aynı projede, daha sonraki yıllar meyve kalite özellikleri yanında, ağaçların gelişme ve verim durumları da belirlenmiştir. Elde edilen bütün verilerin tartılı derecelendirme yöntemiyle değerlendirilmesi sonucu 32 çeşit veya tip, üstün özellikleri nedeniyle 1993 yılı çalışmaları için seçilmiştir.

Küden ve ark. (1995), Çukurova Bölgesi'ne önerilebilecek bazı incir çeşit ve klonlarını verim ve kalite açısından saptamışlardır. Verim ve kalite açısından kapama bahçe yetiştiriciliği şeklinde bölgeye 01-İM-02, Bursa Siyahı, 01-İN-05, 01-İN-07, 01-İN-04 ve 01-İN-09 incir çeşit ve klonlarının önerilebileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca yaptıkları çalışmada ortalama meyve ağırlığını en yüksek 117.89 g ile Bursa Siyah'ında en düşük ise 36.69 g ile Kuş incirinde belirlemişlerdir. Araştırmacıların yaptıkları çalışmada, 3 incir tip veya çeşidinde çatlamanın olduğunu ve 13 incir tip veya çeşidinde ise çatlamanın olmadığını, ostiolum açıklığı yönünden 10 tip veya çeşidin kapalı, 6 tip veya çeşidin ise orta düzeyde bir açıklığa sahip olduğunu, SÇKM değerlerinin % 13 ile % 25 arasında olduğunu belirtmişlerdir.

Küden ve Tanrıver (1997), Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde incir genetik kaynaklar üzerinde bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada, yabancı incirlerin Siirt'in güney vadilerinde, Batman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Besni, Kahramanmaraş, Ceyhan ve Ahir Dağında lokalize olduklarını bildirmişlerdir. Bu nedenle, Batı Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin özellikle taze incir çeşitleri için başlıca genetik kaynak olduğunu belirtmişlerdir. Güneydoğu Anadolu bölgesinde 38 ticari incir çeşidinin olduğunu bildirmişlerdir.

İlgın ve Küden (1997), 1993-1995 yılları arasında Kahramanmaraş ilinde yetiştirilen sofralık incirler üzerine bir seleksiyon çalışması yürütmüşlerdir. Araştırmada, meyve kalite özelliklerine göre 52 tip seçilmiştir. Araştırmacılar, ilk yıl meyve ağırlığının 16.90-70.00 g ve ikinci yıl 17.20-73.00 g arasında değiştiğini belirlemişlerdir. İlk yıl meyve boyun uzunluğunun 0.00-14.50 mm arasında değiştiğini belirten araştırmacılar, ikinci yıl ise meyve boyun uzunluğunu 0.00-7.30 mm arasında tespit etmişlerdir. Araştırmada 0.10-15.20 mm arasında ostiolum genişliği belirleyen araştırmacılar, "Sarı İncir" grubunun ostiolumlarının geniş olması nedeniyle, sofralık incir olarak değil, kurutmalık olarak değerlendirilebileceğini belirtmişlerdir. Her iki yılda da % 17.7 ile 39.33 arasında suda çözünebilir kuru madde miktarı ve % 0.04-0.68 arasında

da titre edilebilir asit oranı belirlemişlerdir. Araştırmacılar, yapmış oldukları tartılı derecelendirme metoduna göre “Abbas” grubundan 461-1, 461-4, 461-5, “Bardak” grubundan 462-1, 462-4, 462-6, 462-12 ve “Paşa” grubundan 461-9 tiplerinin sofralık incir olarak ümit var kalitede olduklarını belirlemişlerdir.

Şahin ve Şahin (1997), Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü’ne ait koleksiyon bahçesinde birinci mahsulü olgunlaşan çeşitlerden 14 tanesinin fenolojik ve pomolojik özelliklerini belirleyerek, ele alınan kıstaslara göre seçilen çeşitlerde, verim ve kaliteyi arttırmak için gerekli çalışmalara temel olacak verilerin toplanmasını amaçladıkları bir proje yürütmüşlerdir. Proje kapsamında bu çeşitlerin fenolojik ve pomolojik özelliklerini belirlemişlerdir. Yapılan tartılı derecelendirmede Horasan, Yediveren, Beyaz Orak ve Siyah Orak en yüksek puanı almıştır. Araştırmacılar, 1. mahsulü olgunlaşan incir çeşitlerinin, yellop meyvelerini döllemeden oluşturdukları için ilek sineği aracılığı ile meyveye çeşitli mantar vb. hastalıklarının bulaşma riski ve ileklemeye yapılacak masraf ve işçiliğin ortadan kalkacağını belirtmişlerdir. Aynı araştırmacılar, bazı iklim kuşaklarında, ikinci ürün zamanı nem fazla olduğu için, meyvelerde akma ve çatlama görülmektedir. Partenokarp olan 1. mahsul meyvelerinin nemden etkilenmelerinin de çok daha az olduğunu vurgulamışlardır.

Özkaya (1997), Antakya’da yaptığı araştırmada, tartılı derecelendirmeye göre en yüksek 830 puan ile Yediveren çeşidinde en düşük ise 598 puan ile 31- İN13, 31- İN-14 ve 31- İN-20 tiplerden tespit etmiştir.

Koyuncu ve ark. (1997), Kuzey Anadolu Bölgesinde yetişen, Ağustos, Beyaz (Ak), Değirmen, Kara, Kuş (Çamaş) ve Patlıcan incir çeşitlerinin bazı fiziksel ve kimyasal karakteristiklerini incelemişlerdir. Sonuç olarak, meyve ağırlığının 11.35-58.00 g, meyve genişliğinin 3.10-5.25 cm, meyve uzunluğunun 2.20-6.20 cm, pH değerini 4.2-5.3, SÇKM miktarının % 16.6-20.0 ve asitlik oranının % 0.11-0.30 olduğunu bildirmişlerdir.

Koyuncu (1998), 1996 yılında Şanlıurfa’nın Hilvan ilçesinde yetiştirilen 9 farklı yöresel incir tiplerinin bazı fiziksel ve kimyasal özelliklerini belirlemiştir. Araştırmacı, Hilvan yöresinde belirlemiş olduğu bu tiplerde ortalama meyve ağırlığını 9.00-39.37 g, meyve genişliğini 24.40-43.60 mm, meyve boyunu 22.00-39.80 mm, pH’yı 4.71-5.54, suda çözünebilir kuru madde miktarını % 11.90-24.30 ve titre edilebilir asitliği de %

0.13-0.34 arasında saptamıştır. Araştırmacı ek olarak tiplerin meyve kabuk rengini, meyve iç rengini, meyve kabuğunun soyulma durumunu ve meyvelerdeki kabuk çatlamasını belirlemiştir.

Bostan ve ark. (1998), Kuzey Anadolu Bölgesi özellikle Giresun'da Değirmen (Taban, Agasak), ipek (beyaz), İstanbul, Pamuk ve Patlıcan çeşitlerinin meyve ağırlıkları ve uzunluklarını, meyve çaplarını, pH, SÇKM, asitlik gibi pomolojik özelliklerini incelemişlerdir. Sonuç olarak sırasıyla, meyve ağırlığını 40.40-65.00 g, meyve çapını 4.50-5.50 cm, meyve uzunluğunu 3.85-6.20 cm, pH değerini 5.0-5.3, SÇKM miktarını % 15.1-21.0, asitlik oranını % 0.14-0.22 olarak bildirmişlerdir.

Küden ve Tanrıver (1998), Güneydoğu Anadolu ve Doğu Akdeniz bölgelerinin özellikle sofralık incir çeşitleri bakımından zengin bir genetik varyasyona sahip olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmacılar, Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki incirlere ait seleksiyon sonuçlarını verdikleri bu araştırmalarında; 38'i Güneydoğu Anadolu (Şanlıurfa, Gaziantep, Mardin ve Siirt) ve 32'si de Doğu Akdeniz (Hatay, Kahramanmaraş, Adana, Kozan, Karaisalı ve Tarsus) bölgesinde olmak üzere, toplam 70 adet ticari incir tipi belirlemişlerdir. 1983-1996 yılları arasında, araştırmacılar belirlemiş oldukları bu tipler arasından meyve kalite özellikleri ve adaptasyon durumlarına göre 12 incir klonunu seçmişlerdir. Araştırmacılar, 1995-1996 yıllarında Doğu Akdeniz bölgesinden 31 yeni incir klonu selekte edildiğini ve bu klonlarla ilgili adaptasyon çalışmalarına başladığını bildirmişlerdir.

Özeker ve İsfendiyaroğlu (1998), Çeşme ilçesindeki incir çeşitliliğini değerlendirmek için bir çalışma yürütmüşlerdir. Çeşme ilçesinin Çiftlikköy ve Ovacık bölgelerinde 1996 yılında yürütülen tarama çalışmasında, sofralık incirler üzerinde durmuşlardır. Araştırmacılar, Çiftlikköy bölgesinde 12 incir tipi arasından seçilen 3 incir tipinin (C1,C2 ve C4) pomolojik çalışmalar sonucu yellop ürünü oluşturduklarını belirtmişlerdir. Belirtilen bölgelerdeki incirlerin yellop ürünleri haziran sonunda, asıl (ana) ürünleri ise Ağustos ortasında derilerek, meyve kalite özelliklerini belirlemek için analiz edilmiştir. Araştırmacılar; Çeşme yöresindeki incirlerin ortalama meyve ağırlığını 30-90 g, meyve suyundaki suda çözünebilir kuru madde miktarını % 16-27.6, titre edilebilir asit miktarını 0.06-0.15 g/ml, pH değerini 4.73-5.90 ve meyvelerin meyve eti sertliğini 0.30-1.20 kg/cm² arasında saptamışlardır.

Bostan ve İslam (1999), Vakfıkebir’de yetiştirilen önemli mahalli incir çeşitlerini belirlemek amacıyla yürüttükleri çalışmada, Patlıcan, Kara Patlıcan, Kara Torasan ve Beyaz Torasan adıyla bilinen 4 mahalli çeşit belirlemiştir. Bu çeşitlerde meyve ağırlığı 30.00-59.18 g, meyve eni 4.20-5.10 cm, meyve boyu 3.80- 7.00 cm, pH 4.80-5.40, SÇKM % 18.00-23.00 ve titre edilebilir asitlik % 0.102-0.416 arasında olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu mahalli çeşitlerin sofralık çeşitler olduğu saptanmıştır.

Gözlekçi ve ark. (1999), Antalya koşullarında yaptıkları bir çalışmada, en fazla suda çözünebilir kuru maddenin, Sultan Selim % 20.1-22.4 ve Yeşilgüz %20.5-22.3 çeşitlerinden, en yüksek titre edilebilir asitliğin, Yeşilgüz % 0.28-0.31 çeşidinden, en yüksek verimi ise Beyaz Orak 64.07-94.94 kg çeşidinden elde edildiğini belirtmişlerdir. Yalçınkaya ve Kaynaş (2001), Yalova’da yaptıkları çalışmada 7 incir çeşidinde (Akça, Yediveren, Sarı Zeybek, Sarılop, Bursa Siyahı, Göklop, Yeşilgüz) morfolojik özellikleri incelemiştir.

Aksoy ve ark. (2001), taze tüketim için uygun incir çeşitlerini belirlemek amacıyla 1980 yılında Ege Bölgesi’ni kapsayan bir araştırma projesi yürütmüşlerdir. Olgunluk dönemleri, meyve kalitesi, ilekleme isteği ve verim durumlarına göre 272 adet yenilebilir incir tipi selekte etmişlerdir. Araştırmacılar 3 yıl süren bu araştırmaları sonucunda, belirlenmiş olan 272 tip içerisinde tartılı derecelendirme metodunu kullanarak ümitvar olabilecek 31 tipi belirlemiştir. Belirlenmiş olan bu 31 tipi de erkenci, orta erkenci, orta sezon ve geç sezon olarak olgunlaşma dönemlerine göre sınıflandırmışlardır.

Ferrara ve Papa (2003), Valenzano’da (Bari-İtalya) Bari Üniversitesi’ne ait P. Martucci Araştırma İstasyonu’nda farklı kaynaklı 130 incir çeşidi ile bir gen merkezi kurulduğunu bildirmişlerdir. Araştırmacılar, 1999-2000 yılları arasında bu 130 çeşit arasından yellop ürünü için biyolojik ve teknolojik özelliklerine göre 15 çeşit belirlemiştir. Araştırmacıların belirlemiş olduğu bu çeşitler; Faraone, Fico bianco, Petrelli, Precocissimo, Terlizzi nero, Troiano nero, Sel. 7M, Sel. 13M, Sel. 21M, Sel. 22M, Sel. 34M, Sel. 7T, Sel. 22T, Sel. 24T ve Sel. 3A/M’dir. Aynı araştırmacılar, 1999 yılına göre 2000 yılında çeşitlerin olgunlaşmasının 10-15 gün daha erken olduğunu bildirmişler; Mayıs ayı sonunda olgunlaşan Precissimo çeşidinin ilk olgunlaşan ve

haziran ayı sonunda olgunlaşan Terlizzi Nero'nun da en geç olgunlaşan çeşit olduğunu saptamışlardır. Araştırmacılar; belirlenen bütün çeşitlerin yellop ürünlerinin 7-12 gün süreyle toplanabildiğini belirtmişlerdir. Aynı araştırmada; 62.2 g Sel. 13M ile 134 g Fico Bianco arasında meyve ağırlıklarının değiştiğini, oysaki 8.16 cm'lik meyve uzunluğuna sahip olan Faraone çeşidinin de dikkate değer olduğunu bildirmişlerdir. Bu 15 çeşidin en yaygın meyve kabuk renklerinin açık yeşil olduğunu, ancak meyve eti renklerinin farklı yoğunlukta olmak üzere, kırmızı ağırlıklı olduğunu saptamışlardır. Araştırmacılar, çeşitlerin SÇKM'sinin % 15-19 arasında değiştiğini; en yüksek yellop ürünü veriminin Fico bianco, Petrelli, Sel. 7M, Sel. 13M ve Sel. 22T'den elde edildiğini bildirmişlerdir. Aynı araştırmacılar; Petrelli, Faraone, Fico Bianco, Terlizzi Nero ve Sel. 7T çeşitlerinin sahip olduğu biyolojik ve teknolojik özelliklerine göre kısmen önerilebileceğini belirtmişlerdir.

Karadeniz (2003a), Ordu ilinde yetiştirilen incir çeşitlerinde meyve ağırlığının 41.02-150.51 g, meyve genişliğinin 40.21-66.50 mm, meyve uzunluğunun 42.90-60.50 mm, pH'sının 4.81-4.94 ve suda çözünebilir kuru madde miktarının % 15.86-22.65 arasında değiştiğini saptamıştır.

Karadeniz (2003b), Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki sofralık incir yetiştiriciliğinin oldukça yaygın olduğunu ve ticari anlamda birçok değerli çeşidin var olduğunu belirtmiştir. Araştırmacı, Artvin, Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu illerindeki incir yetiştiriciliğini değerlendirmiştir. Belirtilen illerde meyve özellikleri bakımından birbirinden oldukça farklı yöresel incir çeşitlerinin bulunduğunu bildiren araştırmacı, bu çeşit farklılığının çok iyi bir ıslah materyali olabileceğini vurgulamıştır. Araştırma kapsamında belirlenen 15 yöresel incir çeşidi üzerinde bazı özellikler incelenmiştir. Araştırmada yöresel çeşitlerin meyve ağırlığının 10.00-150.51 g, suda çözünebilir kuru madde miktarının % 15.00-22.00, veriminin 15.00-31.80 kg/ağaç arasında değiştiğini, meyve olgunlaşma tarihlerinin ise 25 Temmuz- 20 eylül arasında gerçekleştiğini saptamıştır.

Oukabli ve ark. (2003), Fas'da yetiştirilen incir çeşitlerinin morfolojik ve pomolojik özelliklerine göre genetik değişkenliğini incelemişlerdir. Araştırmacılar, saptamış oldukları 45 yöresel tipte 16 farklı meyve özelliğini belirlemişlerdir. Araştırmacılar, incir tiplerinin meyve özelliklerini belirlemede Avrupa Projesi (İkincil

Önemli Meyve Türlerinin Değerlendirilmesi) RES GEN29 tanılamasını kullandıklarını vurgulamışlardır. Araştırmada; meyve şekli, kabuk rengi, meyve ağırlığı, ağız açıklığı ve meyve iç kalitesi bakımından tipler arasında önemli farklılıklar olduğu saptanmıştır.

Ilgın ve Küden (2003), Kahramanmaraş bölgesi'nde incir seleksiyonu ve selekte edilen bazı önemli tiplerin meyve doğuşları ve dölleme biyolojileri üzerinde yaptıkları çalışmada, 52 farklı incir tipi belirleyerek bunların ağaç, sürgün ve yaprak özelliklerini incelemişlerdir.

Akaroğlu ve ark. (2004), Ege Bölgesi'nde yetiştirilen erkek incir genotiplerinde meyve ağırlığının 12.61-51.98 g, meyve eninin, 18.91-54.41 mm, meyve boyunun 28.85-60.82 mm arasında değişim gösterdiğini bildirmişlerdir.

Küden ve ark. (2005), Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden selekte edilen 28 incir genotipinin, sofralık tüketime uygunluğunu belirlemek için morfolojik ve pomolojik özellikleri üzerine bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada tiplerin meyve ağırlığının 22.05-60.59 g, meyve uzunluğunun 31.07-48.61 mm, meyve çapının 32.97-49.97 mm, ostiolum açıklığının 4.32-2.50 mm, meyve eti kalınlığının 4.56-3.00 mm, SÇKM'nin % 26.00-18.70, Titre edilebilir asitliğin 0.48-0.17, pH'nın 5.65-4.53 arasında değiştiğini bildirmişlerdir.

Alper (2006), Şanlıurfa ili Merkez ve Bozova ilçesi ile bu ilçelere bağlı köy ve mezralarda yetiştirilen incir çeşit ve tiplerinden ağaç, yaprak ve meyveleri üzerinde yaptığı değişik incelemelerde, seçilen incir tiplerinden 8 tipin meyve tutum düzeylerinin çok iyi olduğunu belirtmiştir. Araştırmacı ortalama en fazla meyve ağırlığına 72.60 g ile 23 no'lu tipin sahip olduğunu belirlemiştir. Tiplere ait meyvelerin suda çözünebilir kuru madde miktarlarının % 16.00-34.00, titre edilebilir asit miktarlarının % 0.03-0.12, ve pH değerlerinin ise 4.10-5.60 arasında değiştiğini saptamıştır.

Mahdavian ve ark. (2007), Tahran'da yaptıkları bir çalışmada bazı incir genotiplerinde morfolojik ve pomolojik özellikleri belirlemiştir. Meyve ağırlığı, meyve uzunluk ve genişliği, meyve kabuk rengi, meyve şekli, boyunluluk durumu, anormal meyve oluşumu, asitlik, SÇKM ve pH gibi pomolojik özellikleri belirlemiştir.

Çalışkan ve Polat (2007), Hatay Dört Yol'da yaptıkları bir çalışmada, Sarılop, Bursa Siyahı, Göklop, Yediveren, Yeşilgüz, Morgüz, Sarı Zeybek ve Ufak Yeşil çeşitlerinin bazı pomolojik özelliklerini belirlemişlerdir. Araştırmacılar, meyve

ağırlıklarının 22-52 g, SÇKM'nin % 20.0-27.4 ve asitliğin % 0.09-0.26 arasında değiştiğini bildirmişler. Bursa Siyahı, Göklop, 31-ĠN17, 31-ĠN-11 ve 31-ĠN-09 tip ve çeşitlerinin en fazla meyve ağırlığına, 31-ĠN-01, 31ĠN-02, Yeşilgüz, Morgüz ve Ufak Yeşil çeşitlerinin en yüksek SÇKM'ye Bursa Siyahı, Yediveren, Göklop, 31-ĠN-16 çeşitlerinin ise en yüksek meyve kalitesine sahip olduklarını belirlemişlerdir.

İncirler dölleme durumu bakımından çeşitler arasında farklılıklar gösteren meyve türlerinden biridir. Buna göre, incirler dört farklı grupta yer almaktadır (Stover ve ark., 2007; Flaishman ve ark., 2008):

Adi İncir: Bu grupta yer alan incirlerde dölleme olmadan ilkbahar ve yaz ürünleri meyve tutabilmektedirler. Yılda bir (iyilop) veya iki ürün (yellop ve iyilop) verebilirler. Bu gruptaki çeşitlere ilekleme yapıldığında meyve iriliği artmakla birlikte, meyvede çatlama da görülebilmektedir. Brown Turkey, Mission, Siyah Orak ve Horasan gibi çeşitler bu grup içerisinde yer almaktadır.

İzmir Tipi: Bu gruptaki incirlerin meyve tutması için mutlaka döllemeye gereksinimleri bulunmaktadır. Maraboud, Zidi, Bursa Siyahı, Sarılop, Yeşilgüz ve Morgüz gibi çeşitler bu grupta yer almakta ve sadece iyilop ürününü olgunlaştırmaktadırlar.

San Pedro Tipi: İlkbahar ürünü için döllemeye gereksinim duymayan, ancak yaz ürünü için dölleme gereksinimi olan incirler bu grupta yer almaktadır. Dauphine, San Pedro, King ve Beyaz Orak gibi çeşitler bu gruba örnek olarak verilebilir.

Erkek İncir: Diğer üç gruptaki dişi incirlere çiçek tozu kaynağı olarak kullanılmaktadır ve erkek incir olarak bilinmektedir. Dünya'da ticari olarak yetiştirilen dişi incir çeşitlerinin % 78'i Adi İncir, % 18'i İzmir ve yaklaşık % 4'ü San Pedro grubunda yer almaktadır (Flaishman ve ark., 2008).

Khadivi Khub ve Anjam (2014), İran'da yapmış oldukları çalışmada 53 erkek incir genotipinin pomolojik özelliklerini (meyve ağırlığı, meyve genişliği, meyve uzunluğu, ostiol açıklığı, meyve rengi, yaprak rengi, meyve şekli) incelemişlerdir. Araştırmacılar, erkek incir genotiplerinde meyve ağırlığının 12-38 g, meyve uzunluğunun 25-55 mm, meyve genişliğinin 19-35 mm, ostiol açıklığının 6-15 mm arasında değişim gösterdiğini bildirmişlerdir.

3. MATERYAL ve YÖNTEM

3.1. Materyal

Bu çalışma 2011-2012 yılları arasında Siirt İli Eruh İlçesinde, incir popülasyonunun yoğunlukta olduğu Mışar ovasındaki köylerin karışık meyve bahçelerinde ve Siirt Merkez Gökçebağ beldesinde yürütülmüştür. İncir popülasyonlarının yoğun olduğu bölgede arazi survey çalışması yapılarak 54 genotip belirlenmiş bu genotiplerin bazı morfolojik, fenolojik, pomolojik ve kimyasal özellikleri belirlenmiştir. Araştırmada seçilen yerel incir genotiplerine ait meyvelerin hasat sonrası kimyasal analizleri Siirt Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü laboratuvarlarında yapılmıştır. Bu çalışmanın materyalini yörede doğal olarak yetişen çok sayıda incir genotipi oluşturmaktadır. Bitkisel materyal olarak 54 incir genotipi kullanılmıştır.

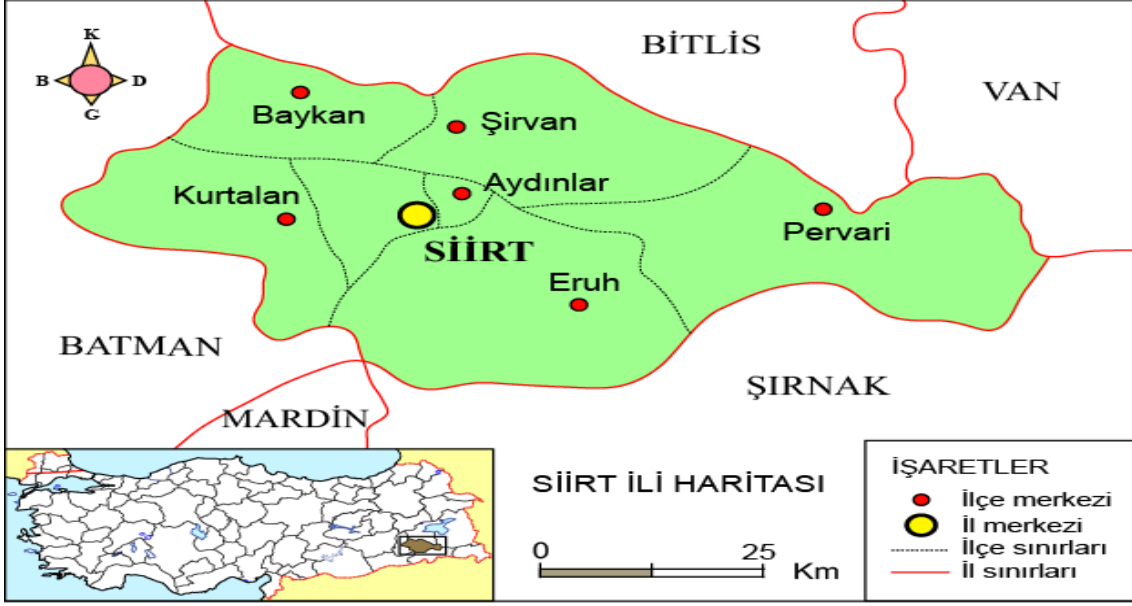
3.2. Araştırma Alanın Genel Özellikleri

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Siirt ili, bölgenin diğer illeri gibi karasal iklimin etkisindedir. Yani; yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlıdır. Ancak bölgemizde barajların yapılması ile artan hava oransal nemi, Siirt ilinin iklimsel özelliklerinin geçmiş yıllara oranla yumuşamasına sebebiyet vereceği düşünüldüğü için subtropik iklim meyvesi olan incirin ekonomik olarak yetişebilmesi anlamında uygun ekolojik koşulların oluşmasına yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

3.2.1. Coğrafi özellikler

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeydoğu ucunda yer alan Siirt doğudan Şırnak ve Van, kuzeyden Batman ve Bitlis, batıdan Batman, güneyden Mardin ve Şırnak İlleri ile çevrilidir. Bölge, Güneydoğu Anadolu düzlüklerinden sonra birden yükselmekte, doğu ve kuzey kesimleri bol yağış almaktadır. Bu nedenle, kuzeyden Muş

Güneyi Dağları, doğudan Siirt Doğusu Dağlarıyla çevrili olan il alanı, Dicle Irmağı'nın önemli su toplama alanlarından birini oluşturmaktadır. İl topraklarının tümü Dicle Havzası'na girmektedir. Havza, Fırat, Kızılırmak ve Sakarya Havzaları'ndan sonra ülkenin dördüncü büyük su toplama alanıdır. Siirt yaz, kış bol yağış alan zengin çayırlarla kaplı yaylalar ile çevrilidir (Anonim, 2016a).

Şekil 3.1. Çalışmanın yürütüldüğü Siirt il haritası (Anonim, 2016b).

Genotiplerin alındığı meyve bahçelerinin koordinatları, 5 metre hassasiyetli GPRS aleti ile yapılan ölçüm çalışmaları ile belirlenmiştir (Çizelge 3.1).

Çizelge 3.1. Genotiplerin alındığı meyve bahçelerinin GPRS koordinatları

Ölçüm Nokta No	N	E
1	37' 42' 5.14	41' 54' 57.3
2	37' 42' 9.39	41' 55' 42.38
3	37' 43' 54.75	41' 49' 43.54
4	37' 44' 35.16	41' 51' 9.23
5	37' 44' 21.65	41' 50' 42.94
6	37' 43' 20.44	41' 50' 26.8
7	37' 54' 12.1	41' 52' 40.30
8	37' 54' 16.95	41' 52' 23.94
9	37' 54' 43.35	41' 52' 45.61
10	37' 42' 31.54	41' 55' 1.95
11	37' 44' 19.13	41' 50' 22.6
12	37' 44' 17.90	41' 50' 12.27
13	37' 43' 18.16	41' 50' 13.87
14	37' 43' 40.61	41' 49' 32.12
15	37' 43' 8.62	41' 50' 15.22
16	37' 56' 5.98	41' 56' 9.42

3.2.2. İklim özellikleri

Siirt ve çevresinde genel olarak karasal iklim hüküm sürmekte, dört mevsim en belirgin özellikleriyle yaşanmakta olup, kışları sert yazları ise sıcak ve kurak geçmektedir. Haziran ve Ekim ayları arasında pek yağış görülmemekle birlikte Güneydoğu Anadolu Projesinin faaliyete girmesiyle iklim özelliklerinde değişiklikler başlamıştır. Bu dönemden sonra ilkbaharda daha fazla yağış görülmüş, nem miktarı % 40'ın üzerine çıkmıştır. İlin doğu ve kuzey bölgelerinde kışlar daha sert ve yağışlı, güney güneybatı bölgelerinde ise ılık geçer. Gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkı fazladır. Rüzgarlar geceleri doğu ve kuzeydoğudan, gündüzleri güney ve güneybatıdan, kışın ise kuzey kuzeybatıdan eserler. İlde yağışlar kış, ilkbahar ve sonbahar aylarında görülmektedir. Çalışmanın yapıldığı Siirt ili 37.9275 enlem ve 41.9421 boylamlarında yer almakta, 37° 56' ve 41° 57' GPS koordinatlarındadır (Anonim, 2016c).

Subtropik iklim meyve türlerinden olan incir kışları ılık ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçen, yıllık ortalama sıcaklığın 18-20 °C, yıllık optimal yağışın 625 mm olduğu, en düşük sıcaklığın 9-10 °C'nın altına düşmeyen bölgelerde ekonomik anlamda yetiştiriciliği yapılabilir (Aksoy ve Şahin, 2001).

Deniz seviyesinden 895 metre yükseklikte olan Siirt ilinde karasal iklim hakimdir. Kışlar soğuk ve yağışlı, yazlar sıcak ve kurak geçer. 1926-2016 yılları içinde gerçekleşen ortalama değerlerine göre, yılın en soğuk ayı Ocak ayı olup, ortalama en düşük sıcaklık değeri -0.6 °C'dir. En sıcak ay Temmuz ayı olup, ortalama en yüksek sıcaklık değeri 37.0 °C'dir. Yıl içerisinde en fazla yağış miktarı ortalaması 104.4 mm ile Nisan ayında, en az yağış miktarı ortalaması ise 0.9 mm ile Ağustos ayında ölçülmüştür. Yıllık ortalama yağışlı gün sayısı 95.7 gündür. Yıllık ortalama sıcaklık oranı 16.0 °C'dir (Çizelge 3.2).

Siirt ili'nin 1926-2016 yılları arası yıllık ortalama yağış miktarı 715.4 mm civarındadır. Siirt ilinin yıllık yağış ortalaması, incir ağacının yıllık ortalama yağış isteği olan 625 mm yağışı karşıladığından ayrıca sulanması gerekmemektedir.

Çizelge 3.2. Siirt ilinin (1926-2016) uzun yıllar içinde gerçekleşen ortalama değerler (Anonim, 2016d)

Meteorolojik Veriler					
Aylar	Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	Ortalama Sıcaklık (°C)	Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	Ortalama Yağışlı Gün Sayısı
OCAK	6.5	-0.6	2.6	97.5	12.4
ŞUBAT	8.7	0.5	4.2	98.2	12.0
MART	13.2	4.0	8.2	111.0	14.1
NİSAN	19.1	8.9	13.7	104.4	13.3
MAYIS	25.2	13.5	19.3	61.8	10.3
HAZİRAN	32.1	18.9	25.9	8.8	3.2
TEMMUZ	37.0	23.4	30.5	1.6	0.6
AĞUSTOS	36.9	23.1	30.1	0.9	0.5
EYLÜL	32.1	18.7	25.0	5.0	1.7
EKİM	24.3	12.7	17.9	49.6	7.1
KASIM	15.4	6.3	10.4	81.4	8.9
ARALIK	8.7	1.6	4.7	95.2	11.6
YILLIK	21.6	10.9	16.0	715.4	95.7

Çizelge 3.3'den de gözlemleneceği gibi incir meyvelerinin olgunlaşma, hasat ve hatta kurutma mevsimi olan Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında yağışların düşmemesi, kuru incir yetiştiriciliği açısından oldukça uygundur.

Siirt ilinde 2015 yılında minimum sıcaklık -5.5 °C ile Ocak ayında, maksimum sıcaklık 43.2 °C ile Temmuz ayında ortalama yıllık sıcaklık 17.1 °C ölçülmüştür. Yağış 189.6 mm ile en fazla Ekim ayında düşerken, yıllık yağış yaklaşık 664.6 mm olarak gözlemlenmiştir. Yıllık buharlaşma 42.5 mm iken, yıllık nisbi nem % 48.6 olarak ölçülmüştür (Çizelge 3.3).

Çizelge 3.3. Siirt ilinin 2015 yılına ait iklim verileri (Anonim, 2016e)

Meteorolojik Veriler						
Aylar	Maksimum Sıcaklık(°C)	Minimum Sıcaklık(°C)	Ortalama Sıcaklık (°C)	Yağış (mm)	Buharlaşma (mm)	Nisbi Nem(%)
OCAK	15.0	-5.5	4.0	61.0	-	72.8
ŞUBAT	16.3	-1.3	6.0	90.8	-	70.8
MART	19.6	-0.3	9.1	122.3	-	63.3
NİSAN	28.6	3.3	13.6	53.8	-	56.2
MAYIS	33.0	9.8	20.6	29.6	4.7	41.2
HAZİRAN	37.2	15.8	27.1	3.6	7.6	27.7
TEMMUZ	43.2	19.5	32.0	-	9.9	19.9
AĞUSTOS	41.9	19.4	31.0	2.4	8.9	23.5
EYLÜL	38.4	18.6	27.8	0.1	7.4	24.1
EKİM	31.1	8.5	18.5	189.6	2.5	58.3
KASIM	20.4	3.6	10.7	41.0	1.5	64.3
ARALIK	13.0	-4.7	5.0	70.4	-	61.5
YILLIK	43.2	-5.5	17.1	664.6	42.5	48.6

3.3 Yöntem

2012 yılı itibarıyla araştırma yapılan incir genotiplerinde morfolojik, fenolojik, pomolojik ve kimyasal özellikleri incelenmiştir. Çalışma karışık meyve bahçeleri üzerinde rastgele seçilen incir ağaçları üzerinde yapılmıştır.

Çalışmada yerel incir çeşit ve tiplerinin varlıkları araştırılarak, üzerinde çalışılacak meyve bahçeleri belirlenmiş ve her birine genotip numarası verilmiştir. Karışık meyve bahçelerinden alınan yerel incir çeşitlerinin kodlanmasında il plaka kodu, ilçenin ünsüz harfleri ile genotipe ait numara sıralaması kullanılmıştır (Ör: 56 ERH 01).

Seçilen incir ağaçları Mart ayının son haftasından itibaren belirli periyotlarla gezilerek fenolojik gözlemler yapılmıştır. Fenolojik gözlem olarak; ilk yapraklanma, meyve doğuş, olgunlaşma başlangıcı, derim süresi ve hasat tarihleri dikkate alınmıştır.

Çalışmanın yürütüldüğü bahçelerde hasat döneminde her ağaçtan rastgele olgunlaşmış 10 adet meyve örneği alınmış ve toplanan örnekler pomolojik özelliklerine bakılmak üzere viyoller ile laboratuvar ortamına getirilmiştir. Pomolojik özellik olarak; meyve ağırlığı, meyve eni, meyve boyu, meyve şekil indeksi, meyve kabuk rengi, meyve kabuk kalınlığı, meyve kabuğunun soyulma durumu, meyve kabuk dayanıklılığı, çekirdek iriliği, çekirdek miktarı, ostiolum açıklığı, çatlama durumu, tad, kalite ve pulp rengine bakılmıştır. Kimyasal özellikleri bakımından meyve suyunda ŞÇKM, pH ve titre edilebilir asitliğe bakılmıştır.

Bu çalışmada Aksoy (1991)'un hazırlamış olduğu tartılı derecelendirme yönteminden yararlanılmış ve tartılı derecelendirme yöntemine göre yüksek puan alanlar belirlenmiştir.

Belirlenen yerel incir genotiplerinin bulunduğu yer, köy adı, taşınmazın mevki tespit edilmiş, ağaçların tahmini yaşı, ağacın verimi, ağacın taç genişliği ile yüksekliği, ağacın gelişme kuvveti, ağacın habitusu gibi morfolojik özellikleri tespit edilmiş ve genotip numarası kayıt altına alınmıştır (Çizelge 3.4).

Çizelge 3.4. Siirt İli Eruh İlçesi ve Gökçebağ Beldesinde Belirlenen Yerel İncir Genotiplerine Ait Genel Bilgiler

Örn No	Genotip No	Yerel ismi	İlçe	Genotipin Alındığı	
				Köy	Açıklama
1	56 ERH 01	Çiyayi	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
2	56 ERH 02	---	Eruh	Kavaközü	Ata ASLAN Bahçesi
3	56 ERH 03	---	Eruh	Kavaközü	Besta Ğezala Mevkii
4	56 ERH 04	---	Eruh	Kemerli	Nezir SARAÇ Bahçesi
5	56 ERH 05	---	Eruh	Ormanardı	Kaniya Kıfır
6	56 ERH 06	Şengali	Eruh	Kavaközü	Ata ASLAN Bahçesi
7	56 ERH 07	---	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
8	56 ERH 08	---	Eruh	Kavaközü	Besta Ğezala Mevkii
9	56 ERH 09	---	Eruh	Kemerli	Nezir SARAÇ Ev Bahçesi
10	56 ERH 10	---	Eruh	Ormanardı	Kaniya Kıfır
11	56 ERH 11	---	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
12	56 ERH 12	---	Eruh	Kavaközü	Mir Nasır Mevkii
13	56 ERH 13	---	Eruh	Kavaközü	Mir Nasır Mevkii
14	56 ERH 14	---	Eruh	Ormanardı	Kaniya Mıra Çeşme Üstü
15	56 ERH 15	---	Eruh	Kavaközü	Mir Nasır Mevkii
16	56 ERH 16	---	Eruh	Kavaközü	Mir Nasır Mevkii
17	56 ERH 17	---	Eruh	Kavaközü	Mir Nasır Mevkii Medrese İçi
18	56 ERH 18	Bacani	Eruh	Ormanardı	Emin TEYMUR Bahçesi
19	56 ERH 19	Bacani	Eruh	Kemerli	Mele İzettin DÜNDAR Bahçesi
20	56 ERH 20	Behnati	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
21	56 ERH 21	Behnati	Eruh	Kaşıkyayla	Ramazan SEZGİN Bahçesi
22	56 ERH 22	Behnati	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
23	56 ERH 23	Behnati	Eruh	Erdoğdu	Değirmen Önü
24	56 ERH 24	Behnati	Eruh	Kaşıkyayla	Ramazan SEZGİN Bahçesi
25	56 ERH 25	Behnati	Eruh	Kavaközü	Ata ASLAN Bahçesi
26	56 ERH 26	Behnati	Eruh	Kemerli	Mele İzettin DÜNDAR Bahçesi
27	56 ERH 27	Behnati	Eruh	Ormanardı	Kaniya Dahle
28	56 ERH 28	Behnati	Eruh	Ormanardı	Halil ÖZDEMİR Bahçesi
29	56 ERH 29	Behnati	Eruh	Ormanardı	Kaniya Kıfır

Çizelge 3.4. Siirt İli Eruh İlçesi ve Gökçebağ Beldesinde Belirlenen Yerel İncir Genotiplerine Ait Genel Bilgiler (Devamı)

30	56 ERH 30	Behnati	Eruh	Ormanardı	Mehmet ERTAŞ Bahçesi
31	56 ERH 31	Behnati	Eruh	Erdoğdu	Değirmen Üstü
32	56 ERH 32	Çiyayi	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
33	56 ERH 33	Çiyayi Reş	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
34	56 ERH 34	Delebi (kuru)	Eruh	Ormanardı	Kaniya Dahle
35	56 ERH 35	Delebi	Eruh	Ormanardı	Çemi Ali Bekir Mevkii
36	56 ERH 36	Delebi	Eruh	Ormanardı	Kaniya Kıfır
37	56 ERH 37	Hejira Zerik	Eruh	Ormanardı	Çemi Ali Bekir Mevkii
38	56 ERH 38	Mehini (kuru)	Eruh	Ormanardı	Kaniya Dahle
39	56 ERH 39	Rejik	Eruh	Ormanardı	Çemi Ali Bekir Mevkii
40	56 ERH 40	Reşa Berkevani	Eruh	Erdoğdu	Değirmen Üstü
41	56 ERH 41	Hejira Reş	Eruh	Çeltiksuyu	Yalçın SEVGİN Bahçesi
42	56 ERH 42	Tefari	Eruh	Ormanardı	Çemi Ali Bekir Mevkii
43	56 ERH 43	Tefari	Eruh	Ormanardı	Mehmet ERTAŞ Bahçesi
44	56 ERH 44	Tırşoki	Eruh	Erdoğdu	Değirmen Üstü
45	56 ERH 45	Ğemso	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
46	56 ERH 46	Zer	Eruh	Kaşıkyayla	Ramazan SEZGİN Bahçesi
47	56 ERH 47	Şengali	Eruh	Bağgöze	Şükrü AKSU Bahçesi
48	56 ERH 48	Zeriki	Eruh	Kemerli	Mele İzettin DÜNDAR Bahçesi
49	56 ERH 49	Ziveri	Eruh	Kavaközü	Ata ASLAN Bahçesi
50	56 MRKZ 01	Çiyayi	Merkez	Gökçebağ	Hüseyin EVİN Bahçesi
51	56 MRKZ 02	Çiyayi	Merkez	Gökçebağ	Hüseyin EVİN Bahçesi
52	56 MRKZ 03	Paçki	Merkez	Gökçebağ	Cuunaf Bahçesi Mevkii
53	56 MRKZ 04	Teriş	Merkez	Gökçebağ	Cuunaf Bahçesi Mevkii
54	56 MRKZ 05	Teğte	Merkez	Gökçebağ	Selahattin ÜZÜM Bahçesi

3.3.1. Fenolojik özellikler

Çalışmanın yürütüldüğü ağaçlarda fenolojik özellikler olarak ilk yapraklanma zamanı, meyve doğuş zamanı, meyve olgunlaşma zamanı, derim süresi ve hasat tarihleri tespit edilmiştir. Fenolojik gözlemler Eroğlu (1982), (Kabasakal ve ark. (1988), Aksoy (1991), Cebeci (1993), Küden ve ark. (1995), Çalışkan ve Polat (2007) ve Anonymous (2003)' e göre belirlenmiştir.

İlk yapraklanma zamanı; İncirlerde 1 yıllık sürgün ucunda bulunan uç gözü veya emzik diye nitelendirilen meyve ve yaprak taslaklarının bulunduğu tomurcukların açılmaya başladığı ilk taslak yaprağın görüldüğü tarihler ilk yapraklanma tarihi olarak kabul edilmiştir.

Meyve doğuş zamanı; İncirin yaprak koltuklarındaki gözler 3-4 mm'lik meyveler şeklinde belirlediği zaman ve ostiolum görüldüğü tarih doğuş tarihi olarak kabul edilmiştir.

Meyve olgunlaşma Başlangıcı; Ürünlerde olgunlaşmanın başlangıcı 10 adet sürgünler üzerinde bulunan meyvelerde kabuk rengi ve meyve eti sertliğindeki değişimler ile meyve tadındaki şeker artışı esasına dayanılarak belirlenmiştir. Buna göre;

- a) 20 Temmuz'dan önce olgunlaşmışsa 'çok erken'
- b) 20-31 Temmuz arasında olgunlaşmışsa 'erken'
- c) 01-15 Ağustos arasında olgunlaşmışsa 'orta mevsim'
- d) 15-30 Ağustos arasında olgunlaşmışsa 'geç'
- e) 30 Ağustos'tan sonra olgunlaşmışsa 'çok geç' olarak kabul edilmiştir.

Derim süresi; Derim süresi 5 grupta incelenmiştir. Buna göre;

- a) 15 günden az sürmüşse 'çok kısa',
- b) 15-25 gün arasında sürmüşse 'kısa',
- c) 25-40 gün arasında sürmüşse 'orta',
- d) 40-60 gün arasında sürmüşse 'uzun' ve
- e) 60 günden fazla sürmüşse 'çok uzun' olarak nitelendirilmiştir.

Hasat Tarihi; Hasat tarihinin başlangıcında bahçe sahibinin önceden vermiş olduğu tahmini dönem bu dönemde meyvenin daldan kopmaya gösterdiği direnç ve meyve renginin karakteristik olup olmadığının dikkate alınarak çalışma yapılmıştır. Meyvelerin kendilerine has renklerini almaya başladığı tarihten itibaren 2-3 günlük aralıklarla incelenerek en uygun hasat tarihi belirlenmiştir. Bu şekilde Siirt ili Eruh ilçesi ekolojik koşullarında meyve doğuş zamanı ile hasat tarihi arasındaki zaman tespit edilmiştir.

3.3.2. Morfolojik özellikler

Periyodisite durumu: Araştırma sonuçları ve yetiştiricinin kanaatine göre mutlak, kısmi ve yok olarak belirlenmiştir.

Ağacın yaşı: Ağaç sahibinin beyanına göre tespit edilmiştir. Yaşlı ağaçlarda ise, bahçe sahibinin kanaati dikkate alınmıştır.

Ağacın Şekli (habitusu); Tacın yaptığı açıya göre çok dik (60°), dik (80°), yayvan (90°), çok yayvan (100°) ve sarkık (120°) olarak gruplandırılmıştır Aksoy (1991).

Ağacın gelişme kuvveti; Sübjektif gözlemlerle zayıf, orta kuvvette ve kuvvetli olarak gruplandırılmıştır.

Tahmini Verimi (kg/ağaç); Bahçe sahibi tarafından ve gözlem ile subjektif olarak belirlenmiştir.

3.3.3. Pomolojik özellikler

Çalışmanın yürütüldüğü ağaçlardan alınan meyve örnekleri viyoller içinde muhafaza edilerek analizlerin yapılacağı laboratuvar ortamına ulaştırılmıştır. Pomolojik özellikleri olarak ortalama meyve ağırlığı, meyve iriliği (meyve eni-meyve boyu), meyve şekil indeksi, meyve kabuk rengi, meyve kabuk kalınlığı, meyve kabuğunun soyulma durumu, meyve kabuk dayanıklılığı, çekirdek iriliği, çekirdek miktarı, ostiolum açıklığı, çatlama durumu, tad, kalite ve meyve pulp rengine bakılmıştır. Kimyasal özellikleri bakımından meyve suyunda SÇKM (%), pH ve titre edilebilir asitlik tayini incelenmiştir.

Belirtilen tiplerde yapılan pomolojik analizlerde aşağıdaki meyve özellikleri Aksoy (1991), (Eroğlu 1982), (Anonymous 2003)'a göre belirlenmiştir.

Çalışmanın yapıldığı meyve örneklerinde meyve boyutları 0,01 mm hassasiyetli elektronik kumpas ile ölçülmüştür. Ayrıca 0,01 g hassasiyetli elektronik terazi ile meyve ağırlığı ölçülmüştür.

Ortalama meyve ağırlığı(g); her bir ağaçtan alınan 10 meyve 0,01 g hassasiyete duyarlı terazi ile tartılmış, veriler ortalama değer olarak alınmıştır.

Ortalama meyve eni (mm); 0,01 mm hassasiyetli elektronik kumpas ile ölçülmüştür. Meyve eni ≤ 25 mm çok küçük, 25-33 mm küçük, 34-49 mm orta, 50-59 mm iri ve ≥ 60 mm çok iri olarak sınıflandırılmıştır (Eroğlu 1982).

Ortalama meyve boyu (mm); 0,01 mm hassasiyetli elektronik kumpas ile ölçülmüştür.

Meyvelerin şekil endeksi; ortalama meyve eninin (mm) ortalama meyve boyuna (mm) oranı olarak hesaplanmıştır. Buna göre meyve şekil indeksi ≥ 1.1 basık oval, 1.1-0.9 küresel ve ≤ 0.9 uzun oval olarak sınıflandırılmıştır (Anonymous 2003).

Meyve kabuk rengi; Meyve kabuğunun rengi gözlem ve karşılaştırma yolu ile sarımtırak yeşil, sarı, mor ve koyu mor olarak belirlenmiştir.

Meyve kabuk kalınlığı; Taze meyvelerde etinden iyice ayrılmış meyve kabukları subjektif olarak belirlenmiştir.

Meyve kabuğunun soyulma durumu; Taze meyvelerde kabuk elle boyun kısmından ostiolum açıklığına doğru soyulması sırasında, kabuğun meyve etinden ayrılma durumuna bakılarak belirlenmiştir. Bu işlem yapılırken; kabuk ostioluma kadar kopmadan soyuluyor ise kolay soyulan, ostioluma varmadan kopuyor ise zor soyulan incirler şeklinde değerlendirilmiştir.

Meyve kabuk dayanıklılığı; Gözlemle belirlenmiştir.

Çekirdek iriliği; Gözlemle belirlenmiştir.

Çekirdek miktarı; Gözlemle belirlenmiştir.

Ostiolum açıklığı; Gözlemle belirlenmiştir.

Kabukta çatlama durumu; Olgunlaşmış meyvelerde çatlama bakılarak subjektif olarak belirlenmiştir.

Tad; Tatma yolu ile belirlenmiştir.

Kalite; Meyve kalitesi incir çeşitlerine uygulanan tartılı derecelendirme cetveli kullanılarak belirlenmiştir.

Meyve pulp rengi; Gözlemle kırmızı, krem ve pembe olarak belirlenmiştir.

Meyve suyu elde edildikten sonra pH, suda çözünebilir kuru madde (SÇKM) ve titre edilebilir asit miktarı tespit edilmiştir.

pH tayini; Tortusuz olarak elde edilmiş meyve suyu, bir beher bardak içerisine pH metrenin (HM/Dijital pH meter pH-200) göstergesinde okunacak değer sabit

oluncaya kadar pH metrenin elektrot ucu meyve suyu içine daldırılarak, ölçüm okunmuştur.

Suda çözünebilir kuru madde tayini (SÇKM); İyi bir süzgeçten geçirilmiş meyve suyundan alınan birkaç damla meyve suyu el refraktometresinin (Soif marka, VBR80T Brix/ATC 0-80% el refraktometre) ekranına damlatılarak kapatılmış, ekranda okunan değer % SÇKM olarak kaydedilmiştir (Güleryüz, 1977).

Titre edilebilir asit miktarı tayini; Püre haline getirilmiş örnekten 24 g. 1/3 oranında 8 mL saf su ile seyreltilip 1 dk. boyunca doku parçalayıcısı ile homojenize edilmiştir. Homojenize edilen püreden 10 g. alınıp saf su ile 100 mL'ye tamamlanmıştır. Meyve suyu pH'sı 8.2 oluncaya kadar bardak içerisine 0,1 Normal NaOH çözeltisi ile titre edilmiştir. Kullanılan NaOH miktarı ölçülerek asitlik değeri hesaplanmıştır. Asitlik değerinin hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılmıştır (Karaçalı, 1990).

$$A = [(S.N.E.F)/C].100$$

A: Asit Miktarı, g/100 ml meyve suyu

S: Kullanılan NaOH miktarı

N: Kullanılan NaOH ' normalitesi

F: Kullanılan NaOH' ın faktörü

C: Kullanılan örnek miktarı

E: İlgili asidin equivalent değeri*

*Sitrik asit için:0.064

3.3.4. Kalite açısından genotiplere ait özelliklerin değerlendirilmesi

Değerlendirmeye, sofralık incir türleri için önemli bulunan özellikler alınarak ve önem derecelerine göre toplamlar 100 olacak şekilde her birine göreceli puanlar verilmiştir. İncelenen her özellik kendi içinde sınıflandırılarak, önem sırasına göre, meyve ağırlığına en yüksek 30 puan verilmiştir. Meyve şekil indeksi, suda çözünebilir kuru madde (SÇKM) ve titre edilebilir asitlik (TEA) özelliklerine 15'şer puan, kabuğun çatlaması, kabuğun soyulma durumuna 10'ar puan ve ostiolum açıklığına 5 puan verilmiştir. Aksoy (1991), tartılı derecelendirme sisteminden yararlanarak hesaplamalar yapılmıştır (Çizelge 3.5).

Çizelge 3.5. Değiştirilmiş tartılı derecelendirme yöntemine göre uygulanan puanlama sistemi

Özellikler	Göreceli Puan	Sınıf ve Değer Puanı	
Meyve Ağırlığı (g)	30	≤ 20.0	0
		20.1-30.0	2
		30.1-40.0	4
		40.1-50.0	6
		50.1-60.0	8
		≥ 60.0	10
Meyve Şekil İndeksi	15	≤ 0.9	8
		0.9-1.1	10
		≥ 1.1	6
Kabuk Çatlaması	10	Yok	10
		Orta	6
		Var	0
Kabuğun Soyulma Durumu	10	Kolay	10
		Orta	6
		Zor	0
Ostium Açıklığı	5	Kapalı	10
		Orta	8
		Açık	6
SÇKM (%)	15	≤ 13.0	2
		13.1-16.0	4
		16.1-20.0	10
		20.1-25.0	8
		≥ 25.1	6
T EA (%)	15	≤ 0.050	0
		0.051-0.125	6
		0.126-0.225	8
		0.226-0.300	10
		≥ 0.301	4
TOPLAM	100		

Her özellik bakımından tiplerin aldıkları sınıf puanı ile o özelliğın göreceli puanı çarpılarak genotipin incelenen özellik bakımından aldığı puan hesaplanmıştır. Daha sonra incelenen her özellik için genotiplerin aldıkları puanlar toplanarak genel kalite puanı belirlenmiştir. En yüksek puanı alan genotip veya çeşitler kaliteli sofralık incir olarak kabul edilmiştir.

4. BULGULAR ve TARTIŞMA

Bu çalışmada Siirt İli Eruh İlçesi Mışar ovası ve Gökçebağ beldesi ekolojik koşullarında doğal olarak yetişen 54 incir genotipinin fenolojik, morfolojik ve pomolojik özellikleri belirlenmiştir.

Meyve doğuş zamanından hasada kadar geçen süre içerisinde çalışmanın yürütüldüğü bahçelerde fenolojik gözlemler ile ağaç özelliklerini içeren bazı morfolojik ölçümler yapılmıştır. Hasat döneminde ise bahçeden olgunlaşmış meyve örnekleri alınmıştır. Alınan örneklerin pomolojik özellikleri belirlenmiş ve bazı kimyasal analizleri yapılmıştır.

Küden ve Tanrıver (1997), Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yöresel isimlerle anılan incir tip ve çeşitlerinin oldukça fazla olduğunu bildirmişlerdir. Araştırmacılar, yabani incirlerin Siirt ilinin güney vadilerinde, Batman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Besni, Kahramanmaraş, Ceyhan ve Ahir dağında lokalize olduklarını belirtmişlerdir. Bu nedenle, Batı Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin özellikle taze incir çeşitleri için başlıca genetik kaynak olduğunu belirtmişlerdir.

4.1. Fenolojik Özellikler

Çalışmanın yürütüldüğü bahçelerde fenolojik özelliklerin belirlenmesi amacıyla 2011–2012 yılları arasında gözlemler yapılmıştır. Fenolojik gözlemler yıllara göre farklılık göstermemiştir. 2012 yılında; ilk yapraklanma 10 Nisan-25 Nisan (Şekil 4.1), meyve doğuş zamanı 10 Nisan-20 Mayıs (Şekil 4.2), meyve olgunlaşma başlangıcı erken olarak 30 Temmuz-10 Ağustos, geç olarak 10 Ağustos-30 Ağustos, derim sürelerinin en kısa 25-40 gün (orta), 40-60 (uzun) ve 60 günden fazla (Çok uzun) olduğu gözlemlenmiştir. 2012 yılında hasat 05 Ağustos–15 Eylül tarihleri arasında yapılmıştır (Şekil 4.3).

Şekil 4.1. İncir ağaçlarında ilk yapraklanma (orj.).

Şekil 4.2. İncir ağaçlarında meyve doğuşu (orj.).

Şekil 4.3. İncir ağaçlarında hasada gelmiş meyveler (orj.).

Can (1993), Ege Bölgesi koşullarında 1991 yılında yaptığı araştırmada en erken yapraklanmanın 28-29 Mart'ta ve en geç ise 7-10 Nisan'da oluştuğunu bildirmiştir.

Başka bir araştırmada, en erken yapraklanmanın 23-25 Mart'ta ve en geç ise 7-10 Nisan'da gerçekleştiği saptanmıştır (Ilgın and Küden, 1997). İlk yapraklanma yönünden yapılan değerlendirmede gerek bölgemizde ve gerekse diğer araştırmacıların denemelerini yürüttükleri yerlerde, en erken ve en geç yaprak açan genotip ve çeşitler arasında yaklaşık 15-25 günlük bir sürenin olduğu görülebilmektedir.

Ilgın (1995), yaptığı çalışmada seçtiği tip ve çeşitlerin derim sürelerinin 25-40, 40-60 ve 60 günden fazla olmak üzere 3 farklı zaman periyodunda gerçekleştiğini bildirmiştir. Ayrıca en erken olgunlaşma başlangıcı 20-30 Temmuz ve en geç olgunlaşma ise 15-30 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştiğini bildirmiştir.

Özkaya (1997), 24 incir tipinin 25-40 gün içinde hasat edildiğini, 12 tipin 40-60 günde, 4 tipin ise 60 günden daha uzun sürede derimlerinin yapıldığını açıklamıştır.

Bu çalışmada en erken yapraklanmanın 10-15 Nisan'da ve en geç 15-20 Nisan'da gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Yine en erken meyve doğuşunun 05-10 Mayıs'ta, en geç meyve doğuşunun 15-25 Mayıs'ta gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Ayrıca genotiplerde meyve olgunlaşma başlangıcının 20-30 Temmuz ile 01-15 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Siirt'te seçilmiş olan incirler olgunlaşma bakımından orta mevsim, 56 MRKZ 03 genotipi ise geçi olarak tespit edilmiştir (Çizelge 4.1).

Seçilen genotipler üzerinde yapılan çalışmada 38 adet genotipin 25-40 gün, 15 adet genotipin 40-60 gün ve 1 adet genotipin 60 günden fazla olmak üzere derim sürelerinin 3 periyotta gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Yapılan çalışmada meyve hasat tarihinin bölgede 20-30 Temmuz ile 10-15 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Seçilen genotipler ile ilgili elde edilen bulgular yapılan diğer araştırma bulguları ile benzer sonuçlar oluşturmuştur. Diğer bölgeler ile aralarındaki farklar ekolojik faktörler, çeşit özelliği ile iklim koşullarına bağlı olarak değişkenlik gösterebilmektedir.

Çizelge 4.1. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait fenolojik gözlemler

Örn. No	Genotipler	İlk Yapraklanama Zamanı	M. Doğuş Zamanı	Olgunlaşma Başlangıcı	Derim Süresi	Hasat Tarihi
1	56 ERH 01	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
2	56 ERH 02	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
3	56 ERH 03	23-25 Nisan	18-21 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	17-24 Ağustos
4	56 ERH 04	20-22 Nisan	16-17 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	24-30 Ağustos
5	56 ERH 05	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-28 Ağustos
6	56 ERH 06	15-18 Nisan	13-15 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
7	56 ERH 07	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
8	56 ERH 08	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
9	56 ERH 09	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
10	56 ERH 10	15-18 Nisan	13-15 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-28 Ağustos
11	56 ERH 11	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
12	56 ERH 12	20-23 Nisan	16-17 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	17-24 Ağustos
13	56 ERH 13	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
14	56 ERH 14	15-18 Nisan	13-15 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-24 Ağustos
15	56 ERH 15	15-18 Nisan	13-15 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
16	56 ERH 16	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
17	56 ERH 17	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
18	56 ERH 18	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
19	56 ERH 19	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
20	56 ERH 20	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
21	56 ERH 21	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
22	56 ERH 22	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
23	56 ERH 23	16-18 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	16-23 Ağustos
24	56 ERH 24	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
25	56 ERH 25	19-21 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	17-24 Ağustos
26	56 ERH 26	19-21 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	24-30 Ağustos
27	56 ERH 27	16-18 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-28 Ağustos
28	56 ERH 28	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-28 Ağustos
29	56 ERH 29	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
30	56 ERH 30	19-21 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	21-28 Ağustos
31	56 ERH 31	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	16-23 Ağustos
32	56 ERH 32	19-21 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	24-30 Ağustos
33	56 ERH 33	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
34	56 ERH 34	16-18 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-28 Ağustos
35	56 ERH 35	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-28 Ağustos
36	56 ERH 36	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-28 Ağustos
37	56 ERH 37	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	16-23 Ağustos
38	56 ERH 38	19-21 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	21-28 Ağustos
39	56 ERH 39	19-21 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	16-23 Ağustos
40	56 ERH 40	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	16-23 Ağustos
41	56 ERH 41	16-18 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
42	56 ERH 42	16-18 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	16-23 Ağustos
43	56 ERH 43	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	21-28 Ağustos
44	56 ERH 44	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	16-23 Ağustos
45	56 ERH 45	19-21 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	24-30 Ağustos
46	56 ERH 46	19-21 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	24-30 Ağustos
47	56 ERH 47	17-20 Nisan	15-17 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
48	56 ERH 48	14-17 Nisan	09-11 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	24-30 Ağustos
49	56 ERH 49	16-18 Nisan	14-16 Mayıs	01-15 Ağustos	25-40 Gün	17-24 Ağustos
50	56 MRK 01	20-23 Nisan	16-17 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	23-29 Ağustos
51	56 MRK 02	20-23 Nisan	16-17 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	23-29 Ağustos
52	56 MRK 03	25-27 Nisan	18-21 Mayıs	05-20 Ağustos	> 60 Gün	24-30 Ağustos
53	56 MRK 04	20-23 Nisan	13-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	23-29 Ağustos
54	56 MRK 05	20-23 Nisan	13-16 Mayıs	01-15 Ağustos	40-60 Gün	23-29 Ağustos

4.2. Morfolojik Özellikler

Şekil 4.4. İncir ağaçlarında gelişme kuvveti (orj.).

Çalışmanın yürütüldüğü bahçede morfolojik özelliklerin belirlenmesi amacıyla 2011-2012 yılları arasında iki yıl süreyle ölçümler yapılmıştır. Morfolojik özelliklerde ağaçların periyodisite durumu, ağaçların tahmini yaşı, ağaçların habitusu ve ağaçların gelişme kuvveti değerleri tespit edilmiştir.

2011 yılında 27 gün, 2012 yılında 19 gün aralıklarla morfolojik ölçümleri yapılmıştır. 17 Temmuz 2011 tarihi itibarıyla yapılan ölçümlerde; periyodisitenin olmadığı ve ağaçların tahmini 10-25 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir.

İncir ağaçlarının şekli (habitusu) değerlendirmesinde örnek alınan ağaçların çok dik, dik, yayvan, çok yayvan ve sarkık taç gelişimi gösterdikleri, genel olarak yayvan taç gelişimi gösterdikleri belirlenmiştir.

Subjektif gözlemlerle ağaç gelişme kuvveti, zayıf, orta kuvvette ya da kuvvetli olarak belirlenmiştir. Bu değerlendirmede meyve örneği alınan ağaçların genel olarak orta kuvvette gelişme gösterdikleri belirlenmiştir (Çizelge 4.2).

Çizelge 4.2. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait morfolojik gözlemler

Ölçüm Tarihleri		17 Temmuz - 14 Ağustos 2011 / 15 Temmuz - 24 Ağustos 2012			
Örn. No	Genotipler	Ağacın Periyodisite Durumu	Ağacın Tahmini yaşı	Ağacın Şekli (Habitusu)	Ağacın Gelişme Kuvveti
1	56 ERH 01	yok	20-25	Dik	Kuvvetli
2	56 ERH 02	yok	15-20	Dik	Orta Kuvvette
3	56 ERH 03	yok	10-15	Yayvan	Orta Kuvvette
4	56 ERH 04	yok	10-15	Dik	Zayıf
5	56 ERH 05	yok	10-15	Yayvan	Orta Kuvvette
6	56 ERH 06	yok	20-25	Yayvan	Orta Kuvvette
7	56 ERH 07	yok	10-15	Yayvan	Zayıf
8	56 ERH 08	yok	+ 25	Dik	Kuvvetli
9	56 ERH 09	yok	20-25	Dik	Kuvvetli
10	56 ERH 10	yok	10-15	Sarkık	Zayıf
11	56 ERH 11	yok	10-15	Çok Dik	Orta Kuvvette
12	56 ERH 12	yok	10-15	Yayvan	Zayıf
13	56 ERH 13	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
14	56 ERH 14	yok	15-20	Çok Yayvan	Orta Kuvvette
15	56 ERH 15	yok	15-20	Çok Dik	Orta Kuvvette
16	56 ERH 16	yok	15-20	Çok Dik	Orta Kuvvette
17	56 ERH 17	yok	+ 25	Yayvan	Kuvvetli
18	56 ERH 18	yok	15-20	Çok Dik	Orta Kuvvette
19	56 ERH 19	yok	15-20	Çok Dik	Orta Kuvvette
20	56 ERH 20	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
21	56 ERH 21	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
22	56 ERH 22	yok	15-20	Dik	Orta Kuvvette
23	56 ERH 23	yok	20-25	Yayvan	Kuvvetli
24	56 ERH 24	yok	10-15	Çok Dik	Orta Kuvvette
25	56 ERH 25	yok	20-25	Yayvan	Orta Kuvvette
26	56 ERH 26	yok	15-20	Çok Dik	Orta Kuvvette
27	56 ERH 27	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
28	56 ERH 28	yok	15-20	Dik	Orta Kuvvette
29	56 ERH 29	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
30	56 ERH 30	yok	+ 25	Yayvan	Kuvvetli
31	56 ERH 31	yok	20-25	Yayvan	Kuvvetli
32	56 ERH 32	yok	10-15	Dik	Orta Kuvvette
33	56 ERH 33	yok	10-15	Dik	Orta Kuvvette
34	56 ERH 34	yok	20-25	Yayvan	Kuvvetli
35	56 ERH 35	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
36	56 ERH 36	yok	10-15	Yayvan	Orta Kuvvette
37	56 ERH 37	yok	15-20	Yayvan	Kuvvetli
38	56 ERH 38	yok	20-25	Yayvan	Kuvvetli
39	56 ERH 39	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
40	56 ERH 40	yok	10-15	Çok Yayvan	Orta Kuvvette
41	56 ERH 41	yok	10-15	Dik	Orta Kuvvette
42	56 ERH 42	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
43	56 ERH 43	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
44	56 ERH 44	yok	20-25	Yayvan	Orta Kuvvette
45	56 ERH 45	yok	20-25	Dik	Kuvvetli
46	56 ERH 46	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
47	56 ERH 47	yok	10-15	Dik	Orta Kuvvette
48	56 ERH 48	yok	+ 25	Yayvan	Kuvvetli
49	56 ERH 49	yok	15-20	Yayvan	Orta Kuvvette
50	56 MRKZ 01	yok	10-15	Yayvan	Orta Kuvvette
51	56 MRKZ 02	yok	10-15	Çok Dik	Orta Kuvvette
52	56 MRKZ 03	yok	15-20	Dik	Orta Kuvvette
53	56 MRKZ 04	yok	20-25	Çok Yayvan	Orta Kuvvette
54	56 MRKZ 05	yok	15-20	Dik	Orta Kuvvette

4.3. Pomolojik Özellikler

Siirt İli Eruh ilçesi ve Gökçebağ Beldesi ekolojik koşullarında doğal olarak yetişen incir genotiplerinde 2011–2012 yılları arasında, meyve ağırlığı (g), meyve eni (mm), meyve boyu (mm), meyve şekil indeksi, meyve kabuk rengi, meyve kabuk kalınlığı, meyve kabuğunun soyulma durumu, meyve kabuk dayanıklılığı, çekirdek iriliği, çekirdek miktarı, ostiolum açıklığı, çatlama durumu, tad, verim, kalite, meyve pulp rengi, pH, SÇKM (%) ve titre edilebilir asitlik (%) gibi pomolojik özellikler tespit edilmiştir.

2012 yılında; meyve ağırlığı en düşük 2.31 g. (56-ERH-32), en yüksek 64.82 g. (56-MRK-05) ve genotip ve çeşitlerin ortalama meyve ağırlığı 25.33 g olarak saptanmıştır. Eroğlu (1982), Ege Bölgesinden seçilen erkek incir genotiplerinde meyve ağırlığı değerlerinin 1980 yılında 11.00-71.75 g arasında, 1981 yılında 11.20-43.10 g arasında değişim gösterdiğini belirtmiştir. Özeke ve İsfendiyaroğlu (1998), Çeşme ilçesindeki yürütmüş oldukları seleksiyon çalışmasında, sofralık 12 incir tipinin ortalama meyve ağırlıklarını 30.00-90.00 g arasında belirlemişlerdir. Gözlekçi ve ark. (1999), Ege Bölgesi'nden selekte edilen Bardacık, Beyaz Orak, Bursa Siyahı, Karabakunya, Sarılop, Sultan Selim ve Yeşilgüz incir çeşitlerinin Antalya ekolojik koşullarındaki meyve verim ve kalitesini belirlemek amacıyla 1995-1998 yılları arasında yürütmüş oldukları çalışmada 7 çeşidin ortalama meyve ağırlıklarını 43.93 g ile 86.84 g arasında saptamışlardır. Akaroğlu ve ark. (2004), Ege Bölgesinde yetiştirilen erkek incir genotiplerinde meyve ağırlığını 12.61-51.98 g arasında tespit etmişlerdir. Khadivi Khub ve Anjam (2014), İran'da yetiştirilen erkek incir genotiplerinde meyve ağırlığı değerlerini 1.52-38.12 g arasında saptamışlardır.

Bu çalışmadan elde edilen 2.31-64.82 g meyve ağırlığı değerleri araştırmacıların belirtmiş oldukları değerler arasında yer almıştır (Çizelge 4.3). Gözlemlenen farklılıkların, bitkilerin genetik özellikleri yanında iklim ve bakım koşullarının farklı olmasından kaynaklandığı (Özbek, 1978; Ağaoğlu ve ark., 2001; Çalışkan, 2010) belirtilebilir.

Meyve eni en düşük 20.0 mm (56 ERH 07), en iri 55.0 mm (56 MRK 05), genotip ve çeşitlerin ortalama meyve eni 37.5 mm olarak saptanmıştır.

Ülkemizde meyve eni ile ilgili araştırmacıların araştırma çalışmalarında materyal olarak kullandıkları incir çeşit ve tiplerinde değerler şu şekildedir: Eroğlu (1982), Ege Bölgesinden seçmiş olduğu erkek incir genotiplerinde, meyve enini 1980 yılında 33.16-54.94 mm arasında, 1981 yılında 35.99-56.61 mm arasında değişim gösterdiğini belirtmiştir. Kaşka ve ark. (1990), 33.00 mm (Beyaz Seyhan) ile 59.10 mm (Kuş İnciri), şen ve ark. (1993), 36.00 mm (07-İ-04) ile 66.00 mm (Bursa Siyahı), şahin ve ark. (1994a), 41.32 mm ile 52.57 mm, şahin ve ark. (1994c), 38.83 mm (F. Kaya) ile 58.97 mm (Yemişilop), Aksoy ve Anaç (1995), 36.70 mm ile 53.07 mm, Küden ve ark. (1995), denemeye aldıkları incir çeşit ve klonlarının meyve enini 37.60 mm (Mor-4) ile 64.10 mm (01-İN-05), Koyuncu (1998), 24.40 mm ile 43.60 mm, Bostan ve İslam (1999), 42.0 mm ile 51.0 mm, Gözlekçi ve ark. (1999), 39.08 mm (Sultan Selim) ile 56.33 mm (Bursa Siyahı) ve Karadeniz (2003a), ise 40.21 mm ile 66.50 mm arasında meyve eni değerleri elde etmişlerdir. Akaroğlu ve ark. (2004), Ege Bölgesinde yetiştirilen erkek incir genotiplerinde meyve eni değerlerini 33.13-60.15 mm arasında saptamışlardır. Khadivi Khub ve Anjam (2014), İnan'daki 53 erkek incir genotipinde meyve eninin 19.00-34.70 mm arasında değişim gösterdiğini bildirmişlerdir.

Bu çalışmadan tespit edilen meyve eni 20.00 mm ile 55.00 mm değerlerinin, daha önceki araştırma bulgularıyla paralellik gösterdiği söylenbilir (izelge 4.3).

Meyve boyu 20.0 mm (56 ERH 07), 52.5 mm (56 MRK 05), genotip ve çeşitlerin ortalama meyve boyu 34.6 mm olarak saptanmıştır.

Ülkemizde meyve boyu ile ilgili araştırmacıların araştırma çalışmalarında materyal olarak kullandıkları incir çeşit ve tiplerinde değerler şu şekildedir: Eroğlu (1982), Ege Bölgesindeki erkek incir genotiplerinde, meyve boyu değerlerini 1980 yılında 37.15-65.53 mm arasında, 1981 yılında 38.23-62.16 mm arasında belirlemiştir. Kaşka ve ark. (1990), 29.26 mm (Mor-4) ile 57.39 mm (Bursa Siyahı), Aksoy ve Anaç (1995), 27.85 mm ile 38.93 mm, şen ve ark. (1993), 39.00 mm (Mor Göz) ile 72.00 mm (31-İ-06), şahin ve ark. (1994a), 32.21 mm ile 43.50 mm, şahin ve ark. (1994c), 36.97 mm (İsyemez) ile 62.82 mm (Yediveren), Küden ve ark. (1995), meyve boyunu 34.40 mm (01-İN-03) ile 53.80 mm (Bursa Siyahı), Gözlekçi ve ark. (1999), 42.14 mm (Beyaz Orak) ile 54.88 mm (Bursa Siyahı), Koyuncu (1998), 22.00 mm ile 39.80 mm,

Bostan ve İslam (1999), 38.00 mm ile 70.00 mm arasında ve Karadeniz (2003a), 42.90 mm ile 60.50 mm arasında olarak saptamışlardır. Akaroğlu ve ark. (2004), Ege Bölgesinde yetiştirilen erkek incir genotiplerinin meyve boyu değerlerinin 28.85-60.82 mm arasında; Khadivi Khub ve Anjam (2014), İnan'daki 53 erkek incir genotipinde meyve boyunu 25.30-55.60 mm arasında tespit etmişlerdir.

Bu çalışmadan tespit edilen 20.00 mm ile 52.50 mm'lik meyve boyu değerleri, daha önceki araştırma bulgularıyla paralellik gösterdiği söylenebilir (izelge 4.3).

Ilgın (1995), Kahramanmaraş'ta yapılmış olan bir çalışmada, Abbas ēēidinin tüm tiplerinde meyve indeksinin 1.20-1.40 arasında değiştiği ve bu tiplerin basık boyunlu şekle sahip iken, Bardak ēēidinin 462-7 tipi dışındaki öteki tiplerin meyve şekil indeksi 1.00-1.10 arasında olduğu ve bu meyvelerin küresel boyunlu şekle sahip olduklarını belirlemiştir. 3 tipin basık boyunsuz şekle sahip oldukları halde öteki tiplerin ise basık boyunlu veya küresel boyunlu olduklarını belirlemiştir.

Meyve şekil indeksi (En/Boy) 0.83 (56 ERH 17) - 1.20 (56 ERH 04) arasında olduğu saptanmıştır. 30 adet genotip basık Oval, 21 adet genotip küresel ve 3 adet genotip uzun oval olduğu belirlenmiştir (izelge 4.3).

Meyve kabuk kalınlığı genel olarak orta kalınlıkta olduğu tespit edilmiştir (izelge 4.3).

Çizelge 4.3. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait pomolojik özellikler

Sıra No	Genotipler	Meyve Ağırlığı (g)	Meyve Boyu (mm)	Meyve Eni (mm)	Meyve Şekil İndeksi (E/B)	Meyve Kabuk Kalınlığı
1	56 ERH 01	24.80	32.0	40.0	1.25 - Basık Oval	İnce
2	56 ERH 02	16.46	32.5	35.0	1.08 - Basık Oval	Orta
3	56 ERH 03	38.00	30.0	27.5	0.92 - Küresel	Orta
4	56 ERH 04	16.19	27.5	40.0	1.45 - Basık Oval	Orta
5	56 ERH 05	14.83	35.0	40.0	1.14 - Basık Oval	Kalın
6	56 ERH 06	23.60	25.0	25.0	1.00 - Küresel	Orta
7	56 ERH 07	46.38	20.0	20.0	1.00 - Küresel	Orta
8	56 ERH 08	49.30	42.5	40.0	0.94 - Küresel	Kalın
9	56 ERH 09	20.33	25.0	30.0	1.20 - Basık Oval	Kalın
10	56 ERH 10	12.80	35.0	30.0	0.86 - Uzun Oval	İnce
11	56 ERH 11	17.19	24.5	24.5	1.00 - Küresel	Orta
12	56 ERH 12	7.10	32.5	45.0	1.38 - Basık Oval	Orta
13	56 ERH 13	19.80	27.5	30.0	1.09 - Basık Oval	Orta
14	56 ERH 14	35.31	32.5	35.0	1.08 - Basık Oval	Orta
15	56 ERH 15	8.81	30.0	32.5	1.08 - Basık Oval	Orta
16	56 ERH 16	11.82	25.0	25.0	1.00 - Küresel	Kalın
17	56 ERH 17	16.28	30.0	25.0	0.83 - Uzun Oval	Orta
18	56 ERH 18	53.21	37.5	41.5	1.11 - Basık Oval	Orta
19	56 ERH 19	32.23	50.0	47.0	0.94 - Küresel	Kalın
20	56 ERH 20	36.33	35.0	42.5	1.21 - Basık Oval	Kalın
21	56 ERH 21	29.32	35.0	30.0	0.86 - Uzun Oval	Kalın
22	56 ERH 22	28.06	37.5	44.5	1.19 - Basık Oval	Kalın
23	56 ERH 23	37.49	50.0	47.5	0.95 - Küresel	İnce
24	56 ERH 24	24.20	35.0	37.5	1.07 - Basık Oval	Orta
25	56 ERH 25	39.33	45.0	50.0	1.11 - Basık Oval	Orta
26	56 ERH 26	30.25	40.0	40.0	1.00 - Küresel	Orta
27	56 ERH 27	35.75	40.0	42.5	1.06 - Küresel	Kalın
28	56 ERH 28	36.67	41.5	45.0	1.08 - Basık Oval	Orta
29	56 ERH 29	27.73	30.5	30.0	1.08 - Basık Oval	Kalın
30	56 ERH 30	37.17	41.0	42.5	1.04 - Basık Oval	Orta
31	56 ERH 31	23.60	45.0	45.0	1.00 - Küresel	Kalın
32	56 ERH 32	2.31	35.0	40.0	1.14 - Basık Oval	Orta
33	56 ERH 33	5.72	25.0	27.5	1.10 - Basık Oval	Orta
34	56 ERH 34	27.89	30.0	34.5	1.15 - Basık Oval	Kalın
35	56 ERH 35	31.18	40.0	52.5	1.31 - Basık Oval	Kalın
36	56 ERH 36	22.00	30.0	34.5	1.15 - Basık Oval	Kalın
37	56 ERH 37	27.25	30.0	40.0	1.33 - Basık Oval	Kalın
38	56 ERH 38	17.03	35.0	35.0	1.00 - Küresel	Kalın
39	56 ERH 39	10.50	37.5	37.5	1.00 - Küresel	Orta
40	56 ERH 40	14.00	30.0	30.0	1.00 - Küresel	Orta
41	56 ERH 41	26.13	32.5	40.0	1.23 - Basık Oval	Kalın
42	56 ERH 42	63.70	45.0	45.0	1.00 - Küresel	Kalın
43	56 ERH 43	27.25	41.0	51.5	1.26 - Basık Oval	Kalın
44	56 ERH 44	29.25	35.0	35.0	1.00 - Küresel	Kalın
45	56 ERH 45	19.60	37.0	50.0	1.35 - Basık Oval	Kalın
46	56 ERH 46	10.75	40.0	40.0	1.00 - Küresel	Kalın
47	56 ERH 47	23.05	45.0	45.0	1.00 - Küresel	İnce
48	56 ERH 48	29.44	25.0	27.5	1.10 - Basık Oval	Kalın
49	56 ERH 49	14.67	33.0	34.0	1.03 - Basık Oval	İnce
50	56 MRKZ 01	9.50	25.0	27.5	1.10 - Basık Oval	İnce
51	56 MRKZ 02	22.20	37.5	41.0	1.09 - Küresel	Orta
52	56 MRKZ 03	13.29	30.0	37.5	1.25 - Basık Oval	Orta
53	56 MRKZ 04	6.10	27.5	30.0	1.09 - Küresel	İnce
54	56 MRKZ 05	64.82	52.5	55.0	1.05 - Küresel	Orta
Ortalama		25.33	3.46	3.75	1.09	

İncir çeşitlerinin meyve özelliklerini belirlemek amacı ile HEPAKSOY ve ark. (2004) yılında "Bazı İncir Çeşitlerinin Morfolojik Ve Moleküler Yöntemlerle Tanımlanması" araştırmalarında, meyvedeki çekirdek miktarı az, orta, çok şeklinde ve çekirdek büyüklüğü de küçük, orta ve iri olarak gruplara ayırmışlardır. Meyve iriliğinin en önemli kriter olduğunu bildirmişlerdir. Çekirdek miktarları ve iriliklerini çeşitlere göre değiştiğini bildirmişlerdir. Çeşitlerin meyve kabuklarının renklerini görsel olarak belirlenerek sarımsı kahve, açık kırmızı, kırmızı, koyu kırmızı, vişne, pembe, koyu pembe, açık kahve ve kirli siyah renkleri olmak üzere 9 gruba ayırmışlardır.

Seçilen tiplerin çekirdek irilikleri ile ilgili bazı araştırmacılar değişik çalışmalar yapmışlardır. Bunlardan;

Küden ve ark. (1995), Çukurova Bölgesine önerilebilecek bazı incir çeşit ve klonlarının saptanması amacıyla yaptıkları çalışmada ortalama çekirdek iriliği bakımından 4'ünün küçük, 5'inin orta ve 7'sinin ise iri olduğunu saptamışlardır.

İlgin (1995), yaptığı araştırmada çekirdek iriliğinin 5 tip veya çeşitte küçük, 32 tipte veya çeşitte orta ve 15 tip veya çeşitte ise büyük olduğunu saptamıştır.

Çekirdeklerin sayıları ve irilikleri meyve kalitesi üzerinde etki yapmaktadır. Az ve küçük miktarda çekirdeğe sahip olan çeşitler daha çok beğenilen ve talep edilen çeşitlerdir (Arendt 1972).

Genotiplerin çekirdek iriliğinin genellikle orta büyüklükte, çekirdek miktarının genellikle orta yoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca genotiplerin 10 adedinin sarı, 28 adedinin Sarımtırak Yeşil, 6 adedinin mor ve 10 adedinin koyu mor meyve kabuk rengine sahip olduğu gözlemlenmiştir (Çizelge 4.4).

Çekirdek iriliği bakımından yaptığımız araştırmadan elde edilen bulgular yukarıdaki araştırmacıların çalışmalarına benzerlik göstermektedir.

Kabuğun dayanıklı bir yapısının olup olmadığı subjektif gözlemlerle belirlenmiştir. 56 ERH 13, 56 ERH 17 ve 56 ERH 23 genotiplerinin kabuklarının az dayanıklı, diğer incir genotiplerinin ise dayanıklı kabuk yapısına sahip oldukları tespit edilmiştir (Çizelge 4.4).

Araştırmalarda belirlenmiş olan incir genotipleri üzerinde yapılan incelemelerde meyve kabuğunun soyulma durumuna göre 56 ERH 01 ile 56 ERH 10 çeşitlerinin meyve kabuklarının soyulurken zor 56 ERH 10, 56 ERH 24, 56 ERH 44 ve 56 ERH 45

orta soyulma özelliğine sahip olduğu, diğer tip ve çeşitlerin ise kolay soyuldukları gözlemlenmiştir (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Siirt ili Erüh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait bazı gözleme dayalı özellikler

Sıra No	Genotipler	Çekirdek İriliği	Çekirdek Miktarı	Meyve Kabuk Dayanıklılığı	Soyulma Durumu	Meyve Kabuk Rengi
1	56 ERH 01	Orta	Çok	İyi	Zor	Sarımtırak Yeşil
2	56 ERH 02	Küçük	Orta	Orta	Kolay	Koyu Mor
3	56 ERH 03	Orta	Çok	Orta	Kolay	Koyu Mor
4	56 ERH 04	Küçük	Az	Orta	Kolay	Sarı
5	56 ERH 05	Orta	Orta	İyi	Kolay	Mor
6	56 ERH 06	İri	Orta	Orta	Kolay	Sarımtırak Yeşil
7	56 ERH 07	İri	Çok	Orta	Orta	Sarımtırak Yeşil
8	56 ERH 08	Küçük	Orta	İyi	Kolay	Mor
9	56 ERH 09	Küçük	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
10	56 ERH 10	Orta	Az	İyi	Zor	Koyu Mor
11	56 ERH 11	Orta	Çok	Orta	Kolay	Sarımtırak Yeşil
12	56 ERH 12	Küçük	Az	İyi	Kolay	Mor
13	56 ERH 13	Orta	Orta	Az	Kolay	Sarımtırak Yeşil
14	56 ERH 14	Orta	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
15	56 ERH 15	Küçük	Az	İyi	Kolay	Sarı
16	56 ERH 16	Küçük	Orta	İyi	Kolay	Koyu Mor
17	56 ERH 17	Küçük	Orta	Az	Kolay	Sarımtırak Yeşil
18	56 ERH 18	Küçük	Orta	Orta	Kolay	Mor
19	56 ERH 19	Orta	Az	İyi	Kolay	Mor
20	56 ERH 20	Küçük	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
21	56 ERH 21	Orta	Çok	İyi	Kolay	Sarı
22	56 ERH 22	Orta	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
23	56 ERH 23	Küçük	Orta	Az	Kolay	Sarımtırak Yeşil
24	56 ERH 24	Küçük	Az	Orta	Orta	Sarımtırak Yeşil
25	56 ERH 25	Küçük	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
26	56 ERH 26	Orta	Orta	Orta	Kolay	Sarı
27	56 ERH 27	Orta	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
28	56 ERH 28	Küçük	Orta	Orta	Kolay	Sarımtırak Yeşil
29	56 ERH 29	Orta	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
30	56 ERH 30	Küçük	Orta	Orta	Kolay	Sarımtırak Yeşil
31	56 ERH 31	Küçük	Az	İyi	Kolay	Sarı
32	56 ERH 32	Orta	Çok	Orta	Kolay	Sarı
33	56 ERH 33	Orta	Orta	İyi	Kolay	Koyu Mor
34	56 ERH 34	Orta	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
35	56 ERH 35	Orta	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
36	56 ERH 36	Orta	Orta	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
37	56 ERH 37	Orta	Çok	Orta	Kolay	Sarımtırak Yeşil
38	56 ERH 38	Orta	Az	İyi	Kolay	Koyu Mor
39	56 ERH 39	Küçük	Az	Orta	Kolay	Koyu Mor
40	56 ERH 40	Küçük	Orta	Orta	Kolay	Koyu Mor
41	56 ERH 41	Küçük	Az	İyi	Kolay	Mor
42	56 ERH 42	Küçük	Az	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
43	56 ERH 43	Orta	Az	Orta	Kolay	Sarımtırak Yeşil
44	56 ERH 44	Küçük	Az	İyi	Orta	Sarımtırak Yeşil
45	56 ERH 45	Orta	Orta	İyi	Orta	Sarı

Çizelge 4.4. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait bazı gözleme dayalı özellikler (Devamı)

Sıra No	Genotipler	Çekirdek İriliği	Çekirdek Miktarı	Meyve Kabuk Dayanıklılığı	Soyulma Durumu	Meyve Kabuk Rengi
46	56 ERH 46	İri	Az	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
47	56 ERH 47	İri	Çok	Orta	Kolay	Sarımtırak Yeşil
48	56 ERH 48	Küçük	Az	İyi	Kolay	Sarımtırak Yeşil
49	56 ERH 49	Orta	Orta	Orta	Kolay	Sarımtırak Yeşil
50	56 MRKZ 01	Orta	Orta	Orta	Kolay	Koyu Mor
51	56 MRKZ 02	Orta	Orta	Orta	Kolay	Sarı
52	56 MRKZ 03	Orta	Orta	İyi	Kolay	Sarı
53	56 MRKZ 03	Orta	Çok	İyi	Kolay	Sarı
54	56 MRKZ 05	Orta	Orta	İyi	Kolay	Koyu Mor

Genotiplerin 46 adetinin kapalı, 5 adetinin Kısmen açık, 3 adetinin ise açık ostiolum açıklığına sahip olduğu gözlemlenmiştir. Genotiplerin 1 adetinde kısmen, 3 adetinin ostiolum'unda, 49 adetinde olmadığı ve 2 adetinde Çatlama durumunun olduğu gözlemlenmiştir. Genotiplerin 25 adedinin kırmızı, 5 adedinin krem ve 24 adedinin ise pembe pulp rengine sahip olduğu gözlemlenmiştir. 54 genotip içinde, 20 genotip çok tatlı, 25 genotip tatlı ve 9 genotipin ekşimtirak meyve tadına sahip olduğu belirlenmiştir. Genotiplerin 11 adetinin orta, 36 adetinin iyi ve 7 adetinin çok iyi verime sahip olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçeabağ beldesinde belirlenen yerel incir genotiplerine ait bazı gözleme dayalı özellikler

Sıra No	Genotipler	Ostiolum Açıklığı	Çatlama Durumu	Meyve Pul Rengi	Tad	Verim
1	56 ERH 01	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	Orta
2	56 ERH 02	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
3	56 ERH 03	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
4	56 ERH 04	Kapalı	Yok	Kırmızı	Ekşimtirak	Orta
5	56 ERH 05	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
6	56 ERH 06	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	Orta
7	56 ERH 07	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	İyi
8	56 ERH 08	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	İyi
9	56 ERH 09	Kapalı	Yok	Krem	Ekşimtirak	Orta
10	56 ERH 10	Kapalı	Yok	Pembe	Ekşimtirak	İyi
11	56 ERH 11	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
12	56 ERH 12	Kapalı	Yok	Krem	Çok Tatlı	Orta
13	56 ERH 13	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
14	56 ERH 14	Kapalı	Yok	Pembe	Ekşimtirak	İyi
15	56 ERH 15	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
16	56 ERH 16	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	Orta
17	56 ERH 17	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	Orta
18	56 ERH 18	Orta	Var	Kırmızı	Çok Tatlı	İyi
19	56 ERH 19	Kapalı	Yok	Pembe	Çok Tatlı	Çok İyi
20	56 ERH 20	Kapalı	Yok	Kırmızı	Ekşimtirak	İyi
21	56 ERH 21	Kapalı	Yok	Kırmızı	Çok Tatlı	Çok İyi
22	56 ERH 22	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
23	56 ERH 23	Kapalı	Var	Kırmızı	Çok Tatlı	İyi
24	56 ERH 24	Kapalı	Yok	Pembe	Çok Tatlı	İyi
25	56 ERH 25	Kapalı	Yok	Pembe	Çok Tatlı	Çok İyi
26	56 ERH 26	Kapalı	Yok	Kırmızı	Çok Tatlı	İyi
27	56 ERH 27	Kapalı	Yok	Pembe	Çok Tatlı	İyi
28	56 ERH 28	Kapalı	Yok	Kırmızı	Çok Tatlı	İyi
29	56 ERH 29	Kapalı	Yok	Pembe	Çok Tatlı	İyi
30	56 ERH 30	Kapalı	Yok	Kırmızı	Çok Tatlı	İyi
31	56 ERH 31	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	İyi
32	56 ERH 32	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	İyi
33	56 ERH 33	Kapalı	Yok	Kırmızı	Ekşimtirak	Çok İyi
34	56 ERH 34	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	İyi
35	56 ERH 35	Açık	Yok	Kırmızı	Ekşimtirak	İyi
36	56 ERH 36	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	İyi
37	56 ERH 37	Orta	Yok	Pembe	Ekşimtirak	Orta
38	56 ERH 38	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
39	56 ERH 39	Kapalı	Yok	Krem	Tatlı	İyi
40	56 ERH 40	Kapalı	Yok	Krem	Tatlı	Orta
41	56 ERH 41	Kapalı	Yok	Pembe	Çok Tatlı	İyi
42	56 ERH 42	Kapalı	yok	Pembe	Tatlı	İyi
43	56 ERH 43	Açık	Yok	Krem	Çok Tatlı	İyi
44	56 ERH 44	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	Orta
45	56 ERH 45	Açık	Yok	Kırmızı	Çok Tatlı	İyi
46	56 ERH 46	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
47	56 ERH 47	Orta	Yok	Pembe	Çok Tatlı	Çok İyi
48	56 ERH 48	Orta	Yok	Pembe	Çok Tatlı	Çok İyi
49	56 ERH 49	Kapalı	Yok	Pembe	Tatlı	Orta
50	56 MRKZ 01	Kapalı	Yok	Pembe	Çok Tatlı	İyi
51	56 MRKZ 02	Kapalı	Yok	Pembe	Çok Tatlı	Çok İyi
52	56 MRKZ 03	Kapalı	Yok	Kırmızı	Ekşimtirak	İyi
53	56 MRKZ 04	Kapalı	Yok	Kırmızı	Tatlı	İyi
54	56 MRKZ 05	Orta	Yok	Pembe	Çok Tatlı	İyi

4.4. Kimyasal Özellikler

Genotiplerde yapılan kimyasal analizler sonucu; SÇKM'nin % 9.00 (56 ERH 41) - 32.00 (56 ERH 48), pH değerlerinin 3.21 (56 ERH 41) - 4.68 (56 ERH 16) ve titre edilebilir asitlik değerinin % 0.141 (56 ERH 42) - 0.544 (56 ERH 46) arasında değiştiği belirlenmiştir (Çizelge 4.6).

Suda çözülebilir kuru madde miktarı ile ilgili olarak Kabasakal ve ark.'nın (1988) Sarızeybek çeşidinde % 15.20-21.40 ve Sarılop çeşidinde % 17.20-25.40, Aksoy ve Anaç'ın (1995) Sarılop meyvelerinde % 19.37-29.40, Küden ve ark.'nın (1995) denemeye aldıkları çeşitlerde % 15.00-25.00, Şen ve ark.'nın (1993) 23 incir tipi ile 10 incir çeşidinde % 15.30-22.10, Şahin ve ark.'nın (1994a) 34 çeşitle Aydın'da kurulmuş olan incir bahçesinde yürütmüş oldukları araştırmada % 16.50-27.00, Şahin ve ark.'nın (1994c) Ege Bölgesi'nden selekte edilmiş sofralık incir tip ve çeşitlerinde % 15.50-26.00, Ilgın ve Küden (1997), 1993-1995 yılları arasında Kahramanmaraş ilinde yetiştirilen sofralık incirler üzerine yürütmüş oldukları seleksiyon çalışmalarında, meyve kalite özelliklerine göre seçmiş oldukları 52 tipin meyvelerinin SÇKM'nin, her iki yılda da % 17.7-39.33 arasında değiştiğini belirlemişlerdir. Koyuncu'nun (1998) Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde yetiştirilen incir tiplerini belirlemek amacıyla yürütmüş olduğu çalışmada % 11.90-24.30, Özeker ve İsfendiyaroğlu'nun (1998), Çeşme ilçesindeki sofralık 12 incir tipinde % 16.00-27.60, Bostan ve İslam'ın (1999) Vakfıkebir'de yetiştirilen mahalli incir çeşitlerinde %18.00-23.00, Gözlekçi ve ark.'nın (1999) Ege Bölgesi'nden selekte edilen incir çeşitleriyle Antalya ekolojik koşullarında elde ettiği % 15.80-29.50, Karadeniz'in (2003a) Ordu ilinde yetiştirilen 3 yöresel incir çeşidinde % 15.86-22.65 ve Karadeniz'in (2003b) Artvin, Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu illerinden selekte ettiği 15 yöresel incir çeşidinde % 15.00-22.00 elde etmiş oldukları suda çözülebilir kuru madde miktarları belirlemişlerdir.

Araştırmalarımızda 54 farklı tipte belirlenen en düşük suda çözülebilir kuru madde miktarlarının % 9, en yüksek suda çözülebilir kuru madde miktarlarının % 32 olması öteki bölgelerde değişik çeşit ve tipte belirlenen SÇKM'lere göre daha yüksek ve düşük olması, çeşit özelliği ve Siirt İli'nin iklim koşullarındaki farklılıklar, SÇKM

değerlerindeki farklılıkların meydana gelmesindeki ana etken olduğu söylenebilir (Çizelge 4.6).

Kabasakal ve ark. (1988), Aydın'da yetiştirilen Sarızeybek çeşidinin, Sarılop çeşidine göre meyve özelliklerini karşılaştırmalı olarak belirledikleri araştırmalarında, Sarızeybek çeşidinde 1985-1986 yıllarında toplam asit miktarını % 0.010 ile % 0.19 arasında; Şen ve ark. (1993), Akdeniz Bölgesi'nden selekte edilen 23 incir tipi ile 10 incir çeşidinin Alata koşullarına uyumu ile ilgili yürütmüş oldukları araştırmada, çeşitlerin titre edilebilir asit miktarını % 0.13 Siyah Orak ile % 0.36 Akça-3; Şahin ve ark. (1994a), yurdumuzun değişik bölgelerinden selekte edilen 34 çeşitle Aydın'da kurulmuş olan incir bahçesinde yürütmüş oldukları araştırmada, çeşitlerin toplam asit miktarını % 0.105 ile % 0.700; Şahin ve ark. (1994c), Ege Bölgesi'nden selekte edilmiş sofralık incir tip ve çeşitleriyle Erbeyli Araştırma Enstitüsü'nde kurulmuş olan incir bahçesinde yürütmüş oldukları araştırmalarında, 34 tip ve çeşidin titre edilebilir asit miktarını % 0.110 (1100 kod no'lu) ile % 0.480 (1116 kod'lu); Aksoy ve Anaç (1995), Sarılop incir bahçelerinde kireç uygulamalarının yaprak ve meyve bitki besin maddeleri kapsamları, sürgün gelişmesi ve meyve kalitesi üzerine etkilerini belirlemek amacıyla İzmir'de yürütmüş oldukları araştırmalarında, 3 ayrı bahçedeki Sarılop meyvelerinin meyve asitliğini % 0.14 ile % 0.31; Ilgın ve Küden (1997), 1993-1995 yılları arasında Kahramanmaraş ilinde yetiştirilen sofralık incirler üzerine yürütmüş oldukları seleksiyon çalışmalarında, meyve kalite özelliklerine göre seçmiş oldukları 52 tipin meyvelerinin titre edilebilir asit oranının, her iki yılda da % 0.04-0.68 arasında değiştiğini saptamışlardır. Koyuncu (1998), Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde yetiştirilen incir tiplerini belirlemek amacıyla yürütmüş olduğu çalışmada, incir tiplerinin titre edilebilir asit miktarını % 0.13 ile % 0.34 arasında; Özeker ve İsfendiyaroğlu (1998), Çeşme ilçesindeki yürütmüş oldukları seleksiyon çalışmasında, sofralık 12 incir tipinin titre edilebilir asit miktarını % 0.06 ile % 0.15; Bostan ve İslam (1999), Vakfıkebir'de yetiştirilen önemli mahalli incir çeşitlerini belirlemek amacıyla yürüttükleri çalışmada, çeşitlerin titre edilebilir asit miktarını % 0.102 ile % 0.416 arasında ve Gözlekçi ve ark. (1999), Ege Bölgesi'nden selekte edilen Bardacık, Beyaz Orak, Bursa Siyahı, Karabakunya, Sarılop, Sultan Selim ve Yeşilgüz incir çeşitlerinin Antalya ekolojik koşullarındaki meyve verim ve kalitesini belirlemek amacıyla yürütmüş oldukları

çalışmalarında da, çeşitlerin titre edilebilir asit miktarını % 0.17 (Sultan Selim) - % 0.31 (Yeşilgüz) arasında saptamışlardır.

Araştırmalarımızda tespit etmiş olduğumuz % 0.141 - % 0.544 aralığındaki titre edilebilir asit verileri ile daha önceki araştırma verileri benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir (Çizelge 4.6).

Şahin ve ark. (1994a), yurdumuzun değişik bölgelerinden selekte edilen 272 çeşit ve tip arasından, meyve kalite özelliklerine göre tekrar seçilen 34 çeşidin pH değerlerini 3.76 ile 5.11, Şahin ve ark. (1994c), Erbeyli koşullarında sofralık incir yetiştiriciliği yaygınlaştırmak amacıyla, Ege Bölgesi'nden selekte ettikleri değişik incir çeşit ve tiplerinde pH değerlerini 2.01 (Sultani) ile 5.50 (F. Kaya) arasında belirlemiştir. Koyuncu (1998), Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde yetiştirilen incir tiplerini belirlemek amacıyla yürütmüş olduğu çalışmada, incir tiplerinin pH değerlerini 4.71-5.54, Özeker ve İsfendiyaroğlu (1998), Çeşme ilçesindeki yürütmüş oldukları seleksiyon çalışmasında, sofralık 12 incir tipinin pH değerlerini 4.73 ile 5.90, Bostan ve İslam (1999), Vakfikebir'de yetiştirilen önemli mahalli incir çeşitlerini belirlemek amacıyla yürüttükleri çalışmada, çeşitlerin pH değerlerini 4.80 ile 5.40 ve Karadeniz (2003a), Ordu ilinde yetiştirilen 3 yöresel incir çeşidinin pH değerlerinin 4.81 ile 4.94 arasında olduğunu saptamışlardır.

Araştırmalarımızda tespit etmiş olduğumuz 3.21-4.68 aralığında tespit edilen pH verileri ile daha önceki araştırma verileri benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir (Çizelge 4.6).

Çizelge 4.6. Siirt ili Eruh ilçesi ve Gökçebağ beldesinde belirlenen mahalli incir genotiplerine ait yapılan kimyasal analizler

Sıra No	Genotipler	SÇKM (%)	pH	Titre edilebilir Asitlik (%)
1	56 ERH 01	11	3.77	0.506
2	56 ERH 02	17	3.42	0.467
3	56 ERH 03	15	3.98	0.179
4	56 ERH 04	28	4.17	0.448
5	56 ERH 05	10	3.76	0.224
6	56 ERH 06	15	3.95	0.198
7	56 ERH 07	12	3.25	0.333
8	56 ERH 08	16	3.41	0.326
9	56 ERH 09	17	4.32	0.211
10	56 ERH 10	12	3.97	0.320
11	56 ERH 11	16	3.52	0.269
12	56 ERH 12	20	3.44	0.378
13	56 ERH 13	19	3.34	0.474
14	56 ERH 14	16	3.34	0.301
15	56 ERH 15	20	3.89	0.218
16	56 ERH 16	18	4.68	0.294
17	56 ERH 17	16	3.21	0.410
18	56 ERH 18	26	4.13	0.243
19	56 ERH 19	21	3.73	0.250
20	56 ERH 20	20	3.83	0.218
21	56 ERH 21	22	4.16	0.326
22	56 ERH 22	16	3.70	0.250
23	56 ERH 23	15	4.14	0.205
24	56 ERH 24	20	4.25	0.211
25	56 ERH 25	10	3.79	0.301
26	56 ERH 26	24	3.99	0.230
27	56 ERH 27	21	4.06	0.294
28	56 ERH 28	14	3.56	0.275
29	56 ERH 29	13	3.26	0.294
30	56 ERH 30	23	3.73	0.230
31	56 ERH 31	24	4.16	0.243
32	56 ERH 32	16	4.67	0.339
33	56 ERH 33	15	3.65	0.352
34	56 ERH 34	19	3.64	0.218
35	56 ERH 35	25	4.29	0.166
36	56 ERH 36	16	3.86	0.173
37	56 ERH 37	25	4.26	0.160
38	56 ERH 38	15	3.62	0.275
39	56 ERH 39	25	3.51	0.474
40	56 ERH 40	17	3.89	0.282
41	56 ERH 41	9	3.28	0.352
42	56 ERH 42	22	4.65	0.141
43	56 ERH 43	14	3.53	0.410
44	56 ERH 44	16	3.72	0.339
45	56 ERH 45	16	3.91	0.269
46	56 ERH 46	15	3.92	0.544
47	56 ERH 47	21	4.58	0.307
48	56 ERH 48	32	4.67	0.154
49	56 ERH 49	28	4.52	0.224
50	56 MRKZ 01	12	3.24	0.506
51	56 MRKZ 02	22	4.41	0.198
52	56 MRKZ 03	17	4.24	0.211
53	56 MRKZ 04	24	3.96	0.237
54	56 MRKZ 05	13	3.28	0.346
Ortalama		18.17	3.87	0.293

4.5. İncelenen Genotiplerin Değiştirilmiş Tartılı Derecelendirme Puanları

Seçilen genotiplerin değiştirilmiş tartılı derecelendirme yöntemine göre genel kalite açısından değerlendirildiğinde; 940 puan ile 56 ERH 42 genotipi ilk sırada, 790 puan ile 56 ERH 03, 56 ERH 19, 56 ERH 26, 56 ERH 27 ve 56 ERH 30 genotipleri ikinci sırada, 56 MRKZ 05 genotipi üçüncü sırada yer alırken, 360 puan ile 56 ERH 10 genotipi son sırada yer almıştır. Ayrıca 56 ERH 04 ve 56 ERH 39 genotipleri kurutmalık incir olarak belirlenmiştir (Çizelge 4.7).

Çizelge 4.7. Değiştirilmiş tartılı derecelendirme yöntemine göre genotiplerin puanlarını hesaplanması

Genotip No	MA	MŞİ	KÇ	KSD	OA	SÇKM	TEA	Toplam Puan
56 ERH 01	60	90	100	0	50	30	60	390
56 ERH 02	0	150	100	100	50	150	60	610
56 ERH 03	120	150	100	100	50	150	120	790
56 ERH 04	0	90	100	100	50	90	60	490
56 ERH 05	0	90	100	100	50	30	120	490
56 ERH 06	60	150	100	100	50	60	120	580
56 ERH 07	180	150	100	60	50	30	60	630
56 ERH 08	180	120	100	100	50	60	60	670
56 ERH 09	60	90	100	100	50	150	120	670
56 ERH 10	0	120	100	0	50	30	60	360
56 ERH 11	0	150	100	100	50	60	150	610
56 ERH 12	0	90	100	100	50	150	60	550
56 ERH 13	0	150	100	100	50	150	60	610
56 ERH 14	120	150	100	100	50	60	60	640
56 ERH 15	0	150	100	100	50	150	120	670
56 ERH 16	0	150	100	100	50	150	150	700
56 ERH 17	0	120	100	100	50	60	60	490
56 ERH 18	240	90	0	100	40	90	150	710
56 ERH 19	120	150	100	100	50	120	150	790
56 ERH 20	120	90	100	100	50	150	120	730
56 ERH 21	60	120	100	100	50	120	60	610
56 ERH 22	60	90	100	100	50	60	150	610
56 ERH 23	120	120	0	100	50	60	120	570
56 ERH 24	60	150	100	60	50	150	120	690
56 ERH 25	120	90	100	100	50	30	60	550
56 ERH 26	120	150	100	100	50	120	150	790
56 ERH 27	120	150	100	100	50	120	150	790
56 ERH 28	120	150	100	100	50	60	150	730

Çizelge 4.7. Değiştirilmiş tartılı derecelendirme yöntemine göre genotiplerin puanlarını hesaplanması (Devamı)

Genotip No	MA	MŞİ	KÇ	KSD	OA	SÇKM	TEA	Toplam Puan
56 ERH 29	60	150	100	100	50	30	150	640
56 ERH 30	120	150	100	100	50	120	150	790
56 ERH 31	60	150	100	100	50	120	150	730
56 ERH 32	0	90	100	100	50	60	60	460
56 ERH 33	0	90	100	100	50	60	60	460
56 ERH 34	60	90	100	100	50	150	120	690
56 ERH 35	60	90	100	100	30	120	120	620
56 ERH 36	60	90	100	100	50	60	120	580
56 ERH 37	60	90	100	100	40	120	120	630
56 ERH 38	0	150	100	100	50	60	150	610
56 ERH 39	0	150	100	100	50	120	60	580
56 ERH 40	0	150	100	100	50	150	150	700
56 ERH 41	60	90	100	100	50	30	60	490
56 ERH 42	300	150	100	100	50	120	120	940
56 ERH 43	60	90	100	100	30	60	60	500
56 ERH 44	60	150	100	60	50	60	60	540
56 ERH 45	0	90	100	60	30	60	150	490
56 ERH 46	0	150	100	100	50	60	60	520
56 ERH 47	60	150	100	100	40	120	60	630
56 ERH 48	60	90	100	100	40	90	120	600
56 ERH 49	0	150	100	100	50	90	120	610
56 MRKZ 01	0	90	100	100	50	30	60	430
56 MRKZ 02	60	150	100	100	50	120	120	700
56 MRKZ 03	0	90	100	100	50	150	120	610
56 MRKZ 04	0	150	100	100	50	120	150	670
56 MRKZ 05	300	150	100	100	40	30	60	780

MA: Meyve Ağırlığı, **MŞİ:** Meyve Şekil İndeksi, **KÇ:** Kabuk Çatlama, **KSD:** Kabuk Soyulma Durumu, **OA:** Ostiolum Açıklığı, **SÇKM:** Suda Çözülebilir Kuru Madde, **TEA:** Titre Edilebilir Asitlik

4.6.İncir Genotiplerinin Tanıtılması

Çizelge 4.8. 56 ERH 01 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 01			
Yerel ismi: Çiyayi			
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 24.80
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 32.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 1.25-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: İnce
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Zor
		Meyve Kabuk Dayamlılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostium Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 11
		pH	: 3.77
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.506

Şekil 4.5. 56 ERH 01 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.9. 56 ERH 02 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 02			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 16.46
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 35.00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 32.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.08-Bask Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 17
		pH	: 3.42
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.467

Şekil 4.6. 56 ERH 02 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.10. 56 ERH 03 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 03			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 38.00
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 27.50
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 0.92-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Orta
		Çekirdek Miktarı	: Çok
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 15
		pH	: 3.98
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.179

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 23-25 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 18-21 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 40-60 Gün
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos

Şekil 4.7. 56 ERH 03 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.11. 56 ERH 04 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 04			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kemerli Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 16,19
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 27.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Zayıf	Meyve Şekil İndeksi	: 1.45-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 20-22 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 16-17 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 40-60 Gün	Tad	: Ekşimtrak
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 28
		pH	: 4.17
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.448

Şekil 4.8. 56 ERH 04 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.12. 56 ERH 05 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 05			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 14.83
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 35.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.14-Baskı Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostium Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 21-28 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 10
		pH	: 3.76
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.224

Şekil 4.9. 56 ERH 05 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.13. 56 ERH 06 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

Yerel ismi: Şengali		Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü	
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 23.60
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 25.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 25.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: İri
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 15
		pH	: 3.95
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.198

Şekil 4.10. 56 ERH 06 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.14. 56 ERH 07 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

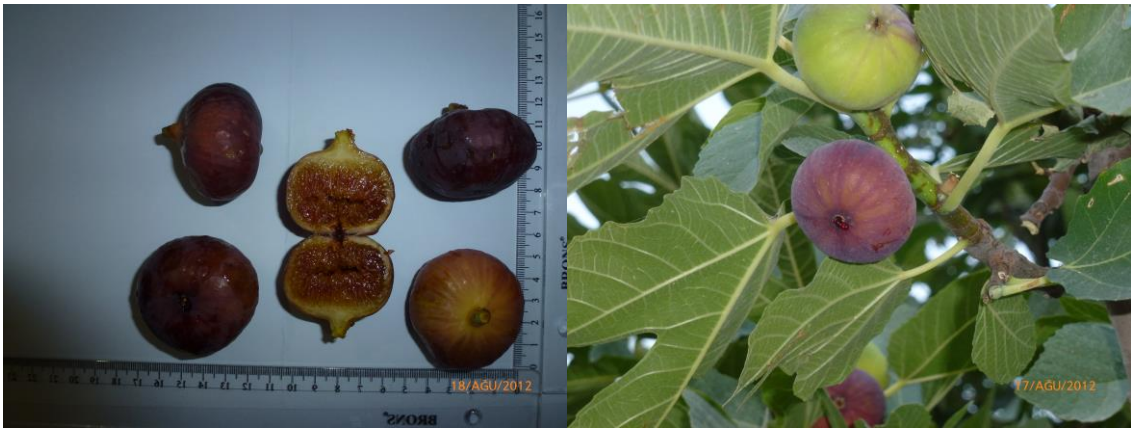
56 ERH 07			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 46.38
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 20.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 20.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Zayıf	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Orta
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: İri
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Çok
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 12
		pH	: 3.25
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.333

Şekil 4.11. 56 ERH 07 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.15. 56 ERH 08 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 08			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: + 25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 49.30
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 42.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 0.94-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 17-20 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 15-17 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 16
		pH	: 3.41
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.326

Şekil 4.12. 56 ERH 08 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.16. 56 ERH 09 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 09			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kemerli Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 20.33
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 30..00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 25.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 1.20-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 17-20 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 15-17 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Ekşimtrak
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 17
		pH	: 4.32
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.211

Şekil 4.13. 56 ERH 9 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.17. 56 ERH 10 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 10			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 12.80
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 30.00
Ağacın Habitüsü	: Sarkık	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 35.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Zayıf	Meyve Şekil İndeksi	: 0.86-Uzun Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: İnce
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Zor
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 15-18 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 13-15 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Ekşimtrak
Hasat Tarihi	: 21-28 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 12
		pH	: 3.97
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.320

Şekil 4.14. 56 ERH 10 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.18. 56 ERH 11 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 11		Yerel ismi: -	
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 17.19
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 24.50
Ağacın Habitüsü	: Çok Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 24.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Orta
		Çekirdek Miktarı	: Çok
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 16
		pH	: 3.52
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.269

Şekil 4.15. 56 ERH 11 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.19. 56 ERH 12 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 12			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 7.10
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 45.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 32.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Zayıf	Meyve Şekil İndeksi	: 1.38-Bask Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 20-23 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 16-17 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 40-60 Gün	Tad	: Çok Tatlı
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos	Pulp Rengi	: Krem
		SÇKM (%)	: 20
		pH	: 3.44
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.378

Şekil 4.16. 56 ERH 12 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.20. 56 ERH 13 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 13			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 19.80
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 30.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 27.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.09-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Az
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 19
		pH	: 3.34
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.474

Şekil 4.17. 56 ERH 13 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.21. 56 ERH 14 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 14			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 35.31
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 35.00
Ağacın Habitüsü	: Çok Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 32.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.08-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
		Çekirdek İriliği	: Orta
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Ekşimtrak
		Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 16
		pH	: 3.34
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.301

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 15-18 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 13-15 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 21-24 Ağustos

Şekil 4.18. 56 ERH 14 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.22. 56 ERH 15 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 15			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 8.81
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 32.50
Ağacın Habitüsü	: Çok Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.08-Bask Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 15-18 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 13-15 Mayıs	Ostium Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 20
		pH	: 3.89
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.218

Şekil 4.19. 56 ERH 15 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.23. 56 ERH 16 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 16			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 11.82
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 25.00
Ağacın Habitüsü	: Çok Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 25.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 18
		pH	: 4.68
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.294

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos

Şekil 4.20. 56 ERH 16 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.24. 56 ERH 17 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 17			
Yerel ismi: -			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: + 25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 16.28
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 25.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 0.83-Uzun Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Az
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 16
		pH	: 3.21
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.410

Şekil 4.21. 56 ERH 17 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.25. 56 ERH 18 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 18			
Yerel ismi: Bacani			
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 53.21
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 41.50
Ağacın Habitüsü	: Çok Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 37.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.11-Bask Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Orta
		Çatlama Durumu	: Var
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 26
		pH	: 4.13
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.243

Şekil 4.22. 56 ERH 18 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.26. 56 ERH 19 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 19			
Yerel ismi: Bacani			
Bulunduğu yer: Eruh / Kemerli Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 32.23
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 47.00
Ağacın Habitüsü	: Çok Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 50.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 0.94-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: Çok İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Çok Tatlı
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 21
		pH	: 3.73
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.250

Şekil 4.23. 56 ERH 19 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.27. 56 ERH 20 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 20		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 36.33
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 42.50
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 35.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.21-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Ekşimtrak
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 20
		pH	: 3.83
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.218
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>			
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan		
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs		
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz		
Derim süresi	: 25-40 Gün		
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos		

Şekil 4.24. 56 ERH 20 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.28. 56 ERH 21 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 21		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Kaşıkayla Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 29.32
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 30.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 35.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 0.86-Uzun Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Çok İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Çok
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Çok Tatlı
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 22
		pH	: 4.16
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.326

Şekil 4.25. 56 ERH 21 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.29. 56 ERH 22 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 22		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 28.06
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 44.50
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 37.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.19-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 16
		pH	: 3.70
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.250

Şekil 4.26. 56 ERH 22 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.30. 56 ERH 23 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 23		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Erdoğdu Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 37.49
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 47.50
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 50.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 0.95-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: İnce
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Az
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 16-18 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Var
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Çok Tatlı
Hasat Tarihi	: 16-23 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 15
		pH	: 4.14
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.205

Şekil 4.27. 56 ERH 23 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.31. 56 ERH 24 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 24		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Kaşıkayla Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 24.20
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 37.50
Ağacın Habitüsü	: Çok Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 35.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.07-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Orta
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Az
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 20
		pH	: 4.25
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.211
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>			
İlk Yapraklanma	: 17-20 Nisan		
Meyve Doğuş Zamanı	: 15-17 Mayıs		
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz		
Derim süresi	: 25-40 Gün		
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos		

Şekil 4.28. 56 ERH 24 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.32. 56 ERH 25 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 25			
Yerel ismi: Behnati			
Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 39.33
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 50.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 45.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.11-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Çok İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 10
		pH	: 3.79
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.301

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 19-21 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 40-60 Gün
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos

Şekil 4.29. 56 ERH 25 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.33. 56 ERH 26 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 26		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Kemerli Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 30.25
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ağacın Habitüsü	: Çok Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 40.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Orta
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 24
		pH	: 3.99
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.230

Şekil 4.30. 56 ERH 26 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.34. 56 ERH 27 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 27		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 35.75
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 45.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 42.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.06-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 16-18 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Çok Tatlı
Hasat Tarihi	: 21-28 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 21
		pH	: 4.06
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.294

Şekil 4.31. 56 ERH 27 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.35. 56 ERH 28 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 28			
Yerel ismi: Behnati			
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 36.67
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 45.00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 41.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.08-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 14
		pH	: 3.56
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.275
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>			
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan		
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs		
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz		
Derim süresi	: 25-40 Gün		
Hasat Tarihi	: 21-28 Ağustos		

Şekil 4.32. 56 ERH 28 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 ERH 29		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 27.73
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 32.50
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.08-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Çok Tatlı
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 13
		pH	: 3.26
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.294

Şekil 4.33. 56 ERH 29 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.37. 56 ERH 30 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 30		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: + 25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 37.17
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 42.50
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 41.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 1.04-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 23
		pH	: 3.73
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.230

Şekil 4.34. 56 ERH 30 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.38. 56 ERH 31 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 31		Yerel ismi: Behnati	
Bulunduğu yer: Eruh / Erdoğdu Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 23.60
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 45.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 45.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 17-20 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 15-17 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 16-23 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 24
		pH	: 4.16
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.243

Şekil 4.35. 56 ERH 31 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.39. 56 ERH 32 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 32			
Yerel ismi: Çiyayi			
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 2.31
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 35.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.14-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Orta
		Çekirdek Miktarı	: Çok
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 16
		pH	: 4.67
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.339
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>			
İlk Yapraklanma	: 19-21 Nisan		
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs		
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz		
Derim süresi	: 40-60 Gün		
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos		

Şekil 4.36. 56 ERH 32 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.40. 56 ERH 33 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 33		Yerel ismi: Çiyayi Reş	
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 5.72
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 27.50
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 25.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.10-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Çok İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
		Çekirdek İriliği	: Orta
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Ekşimtrak
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 15
		pH	: 3.65
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.352

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 17-20 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 15-17 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos

Şekil 4.37. 56 ERH 33 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 ERH 34		Yerel ismi: Delebi (Kuru)		Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü	
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>			
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 27.89		
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 34.50		
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00		
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 1.15-Basık Oval		
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil		
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın		
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay		
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi		
		Çekirdek İriliği	: Orta		
		Çekirdek Miktarı	: Orta		
		Ostium Açıklığı	: Kapalı		
		Çatlama Durumu	: Yok		
		Tad	: Tatlı		
		Pulp Rengi	: Pembe		
		SÇKM (%)	: 19		
		pH	: 3.64		
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.218		

Şekil 4.38. 56 ERH 34 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 ERH 35

Yerel ismi: Delebi

Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Ağacın Yaşı	: 15-20
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Yayvan
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 31.18
Ortalama Meyve Eni (cm)	: 52.50
Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 40.00
Meyve Şekil İndeksi	: 1.31-Basık Oval
Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
Çekirdek İriliği	: Orta
Çekirdek Miktarı	: Orta
Ostiolum Açıklığı	: Açık
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Ekşimtrak
Pulp Rengi	: Kırmızı
SÇKM (%)	: 25
pH	: 4.29
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.166

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 21-28 Ağustos

Şekil 4.39. 56 ERH 35 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 ERH 36

Yerel ismi: Delebi

Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Ağacın Yaşı	: 10-15
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Yayvan
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 22.00
Ortalama Meyve Eni (cm)	: 34.50
Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00
Meyve Şekil İndeksi	: 1.15-Basık Oval
Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
Çekirdek İriliği	: Orta
Çekirdek Miktarı	: Orta
Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Tatlı
Pulp Rengi	: Pembe
SÇKM (%)	: 16
pH	: 3.86
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.173

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 21-28 Ağustos

Şekil 4.40. 56 ERH 36 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 ERH 37**Yerel ismi: Hejira Zerik****Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü****MORFOLOJİK ÖZELLİKLER**

Ağacın Yaşı	: 15-20
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Yayvan
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 27.25
Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00
Meyve Şekil İndeksi	: 1.33-Basık Oval
Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
Çekirdek İriliği	: Orta
Çekirdek Miktarı	: Çok
Ostiolum Açıklığı	: Orta
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Ekşimtrak
Pulp Rengi	: Pembe
SÇKM (%)	: 25
pH	: 4.26
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.160

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 16-23 Ağustos

Şekil 4.41. 56 ERH 37 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.45. 56 ERH 38 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 38			
Yerel ismi: Mehini (Kuru)			
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 17.03
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 35.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 35.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 19-21 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 40-60 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 21-28 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 15
		pH	: 3.62
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.275

Şekil 4.42. 56 ERH 38 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.46. 56 ERH 39 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 39			
Yerel ismi: Rejik			
Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 10.50
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 37.50
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 37.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Az
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Krem
		SÇKM (%)	: 25
		pH	: 3.51
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.474

Şekil 4.43. 56 ERH 39 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.47. 56 ERH 40 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 40			
Yerel ismi: Reşa Berkevani			
Bulunduğu yer: Eruh / Erdoğdu Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 14.00
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 30.00
Ağacın Habitüsü	: Çok Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Küçük
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Krem
		SÇKM (%)	: 17
		pH	: 3.89
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.282

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 17-20 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 15-17 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 16-23 Ağustos

Şekil 4.44. 56 ERH 40 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 ERH 41

Yerel ismi: Hejira Reş

Bulunduğu yer: Eruh / Çeltiksuyu Köyü

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Ağacın Yaşı	: 10-15
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Dik
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 26.13
Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 32.50
Meyve Şekil İndeksi	: 1.23-Bask Oval
Meyve Kabuk Rengi	: Mor
Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
Çekirdek İriliği	: Küçük
Çekirdek Miktarı	: Az
Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Çok Tatlı
Pulp Rengi	: Pembe
SÇKM (%)	: 9
pH	: 3.28
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.352

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 16-18 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos

Şekil 4.45. 56 ERH 41 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 ERH 42

Yerel ismi: Tefari

Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Ağacın Yaşı	: 15-20
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Yayvan
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 63.70
Ortalama Meyve Eni (cm)	: 45.00
Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 45.00
Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
Çekirdek İriliği	: Küçük
Çekirdek Miktarı	: Az
Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Tatlı
Pulp Rengi	: Pembe
SÇKM (%)	: 22
pH	: 4.65
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.141

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 16-18 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 16-23 Ağustos

Şekil 4.46. 56 ERH 42 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 ERH 43

Yerel ismi: Tefari

Bulunduğu yer: Eruh / Ormanardı Köyü

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Ağacın Yaşı	: 15-20
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Yayvan
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 27.25
Ortalama Meyve Eni (cm)	: 51.50
Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 41.00
Meyve Şekil İndeksi	: 1.26-Basık Oval
Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
Çekirdek İriliği	: Orta
Çekirdek Miktarı	: Az
Ostiolum Açıklığı	: Açık
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Çok Tatlı
Pulp Rengi	: Krem
SÇKM (%)	: 14
pH	: 3.53
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.410

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 17-20 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 15-17 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 21-28 Ağustos

Şekil 4.47. 56 ERH 43 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.51. 56 ERH 44 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 44			
Yerel ismi: Tırşoki			
Bulunduğu yer: Eruh / Erdoğdu Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 29.25
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 35.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 35.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Orta
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 17-20 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 15-17 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 16-23 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 16
		pH	: 3.72
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.339

Şekil 4.48. 56 ERH 44 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.52. 56 ERH 45 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 45			
Yerel ismi: Çamso			
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 19.60
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 50.00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 37.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 1.35-Bask Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Orta
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 19-21 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Orta
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Açık
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 40-60 Gün	Tad	: Çok Tatlı
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 16
		pH	: 3.91
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.269

Şekil 4.49. 56 ERH 45 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.53. 56 ERH 46 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 46			
Yerel ismi: Zer			
Bulunduğu yer: Eruh / Kaşıkayla Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 15-20	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 10.75
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 40.00
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 40.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
		Çekirdek İriliği	: İri
		Çekirdek Miktarı	: Az
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Tatlı
		Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 15
		pH	: 3.92
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.544
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>			
İlk Yapraklanma	: 19-21 Nisan		
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs		
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz		
Derim süresi	: 40-60 Gün		
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos		

Şekil 4.50. 56 ERH 46 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.54. 56 ERH 47 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 47			
Yerel ismi: Şengali			
Bulunduğu yer: Eruh / Bağgöze Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 23.05
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 45.00
Ağacın Habitüsü	: Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 45.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.00-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: Çok İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: İnce
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: İri
		Çekirdek Miktarı	: Az
		Ostiolum Açıklığı	: Orta
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 21
		pH	: 4.58
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.307

Şekil 4.51. 56 ERH 47 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.55. 56 ERH 48 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 48			
Yerel ismi: Zeriki			
Bulunduğu yer: Eruh / Kemerli Köyü			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: + 25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 29.44
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 27.50
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 25.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Kuvvetli	Meyve Şekil İndeksi	: 1.10-Basık Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: Çok İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Kalın
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Küçük
İlk Yapraklanma	: 14-17 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Az
Meyve Doğuş Zamanı	: 09-11 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Orta
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 25-40 Gün	Tad	: Çok Tatlı
Hasat Tarihi	: 24-30 Ağustos	Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 32
		pH	: 4.67
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.154

Şekil 4.52. 56 ERH 48 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.56. 56 ERH 49 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 ERH 49

Yerel ismi: Ziveri

Bulunduğu yer: Eruh / Kavaközü Köyü

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Ağacın Yaşı	: 15-20
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Yayvan
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette
Ağacın Tahmini Verimi	: Orta

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 14.67
Ortalama Meyve Eni (cm)	: 34.00
Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 33.00
Meyve Şekil İndeksi	: 1.03-Basık Oval
Meyve Kabuk Rengi	: Sarımtırak Yeşil
Meyve Kabuk Kalınlığı	: İnce
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
Çekirdek İriliği	: Orta
Çekirdek Miktarı	: Orta
Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Tatlı
Pulp Rengi	: Pembe
SÇKM (%)	: 28
pH	: 4.52
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.224

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 16-18 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 14-16 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 25-40 Gün
Hasat Tarihi	: 17-24 Ağustos

Şekil 4.53. 56 ERH 49 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.57. 56 MRKZ 01 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 MRKZ 01		Yerel ismi: Çiyayi	
Bulunduğu yer: Merkez / Gökçebağ Beldesi			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 9.50
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 27.50
Ağacın Habitüsü	: Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 25.00
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.10-Bask Oval
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Mor
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: İnce
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Orta
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 12
		pH	: 3.24
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.506

Şekil 4.54. 56 MRKZ 01 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.58. 56 MRKZ 02 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 MRKZ 02		Yerel ismi: Çiyayi	
Bulunduğu yer: Merkez / Gökçebağ Beldesi			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 10-15	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 22.20
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (cm)	: 41.00
Ağacın Habitüsü	: Çok Dik	Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 37.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.09-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: Çok İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: Orta
		Çekirdek İriliği	: Orta
		Çekirdek Miktarı	: Orta
		Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
		Çatlama Durumu	: Yok
		Tad	: Çok Tatlı
		Pulp Rengi	: Pembe
		SÇKM (%)	: 22
		pH	: 4.41
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.198

Şekil 4.55. 56 MRKZ 02 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 MRKZ 03

Yerel ismi: Paçki

Bulunduğu yer: Merkez / Gökçebağ Beldesi

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Ağacın Yaşı	: 15-20
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Dik
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 13.29
Ortalama Meyve Eni (cm)	: 37.50
Ortalama Meyve Boyu (cm)	: 30.00
Meyve Şekil İndeksi	: 1.25-Basık Oval
Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
Çekirdek İriliği	: Orta
Çekirdek Miktarı	: Orta
Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Ekşimtrak
Pulp Rengi	: Kırmızı
SÇKM (%)	: 17
pH	: 4.24
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.211

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 25-27 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 18-21 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: > 60 Gün
Hasat Tarihi	: 23-29 Ağustos

Şekil 4.56. 56 MRKZ 03 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

Çizelge 4.60. 56 MRKZ 04 genotipinin meyve ve ağaç özellikleri

56 MRKZ 04			
Yerel ismi: Terişi			
Bulunduğu yer: Merkez / Gökçebağ Beldesi			
<u>MORFOLOJİK ÖZELLİKLER</u>		<u>POMOLOJİK ÖZELLİKLER</u>	
Ağacın Yaşı	: 20-25	Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 6.10
Peryodisite Durumu	: Yok	Ortalama Meyve Eni (mm)	: 30.00
Ağacın Habitüsü	: Çok Yayvan	Ortalama Meyve Boyu (mm)	: 27.50
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette	Meyve Şekil İndeksi	: 1.09-Küresel
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi	Meyve Kabuk Rengi	: Sarı
		Meyve Kabuk Kalınlığı	: İnce
		Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
		Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
<u>FENOLOJİK GÖZLEMLER</u>		Çekirdek İriliği	: Orta
İlk Yapraklanma	: 20-23 Nisan	Çekirdek Miktarı	: Çok
Meyve Doğuş Zamanı	: 13-16 Mayıs	Ostiolum Açıklığı	: Kapalı
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz	Çatlama Durumu	: Yok
Derim süresi	: 40-60 Gün	Tad	: Tatlı
Hasat Tarihi	: 23-29 Ağustos	Pulp Rengi	: Kırmızı
		SÇKM (%)	: 24
		pH	: 3.96
		Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.237

Şekil 4.57. 56 MRKZ 04 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

56 MRKZ 05

Yerel ismi: Teğte

Bulunduğu yer: Merkez / Gökçebağ Beldesi

MORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Ağacın Yaşı	: 15-20
Peryodisite Durumu	: Yok
Ağacın Habitüsü	: Dik
Ağacın Gelişme Kuvveti	: Orta Kuvvette
Ağacın Tahmini Verimi	: İyi

POMOLOJİK ÖZELLİKLER

Ortalama Meyve Ağırlığı (g)	: 64.82
Ortalama Meyve Eni (mm)	: 55.00
Ortalama Meyve Boyu (mm)	: 52.50
Meyve Şekil İndeksi	: 1.05-Küresel
Meyve Kabuk Rengi	: Koyu Mor
Meyve Kabuk Kalınlığı	: Orta
Kabuğunun Soyulma Durumu	: Kolay
Meyve Kabuk Dayanıklılığı	: İyi
Çekirdek İriliği	: Orta
Çekirdek Miktarı	: Orta
Ostiolum Açıklığı	: Orta
Çatlama Durumu	: Yok
Tad	: Çok Tatlı
Pulp Rengi	: Pembe
SÇKM (%)	: 13
pH	: 3.28
Titre Edilebilir Asitlik (%)	: 0.346

FENOLOJİK GÖZLEMLER

İlk Yapraklanma	: 20-23 Nisan
Meyve Doğuş Zamanı	: 13-16 Mayıs
Meyve Olgunlaşma Başlangıcı	: 16 Temmuz
Derim süresi	: 40-60 Gün
Hasat Tarihi	: 23-29 Ağustos

Şekil 4.58. 56 MRKZ 05 genotipinin meyve ve ağaçtaki görünümü.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Ülkemiz incirin gen merkezi olup, hemen hemen her bölgesinde yoğun İncir popülasyonuna rastlamak mümkündür. Dünyada gerek kuru incir, gerek sofralık incir üretim ve ticaretinde Türkiye lider ülke konumundadır.

Farklı bölgelerde bugüne kadar incir popülasyonları üzerinde yapılan çalışmalarda sahip olduğumuz çeşit zenginliği ortaya konulmuştur. Birçok türde olduğu gibi, incirde de çeşit belirlenmesinde yapılan araştırma, çalışma ve tanımlanmalarda en yaygın olarak kullanılan metot morfolojik ve pomolojik özelliklerin belirlenmesi metodudur.

Siirt kültür incir varyasyonlarının yanında, yüksek bir şekilde yabani incir form, varyasyon ve dağılımına sahiptir.

İncelenen genotiplerde en erken yapraklanma 10-15 Nisan, en geç 15-20 Nisan arasında gerçekleşirken, en erken meyve doğusu 5-10 Mayıs, en geç 15-25 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşmiş, ayrıca seçilen genotiplerde meyve olgunlaşma başlangıcı 20-30 Temmuz ile 1-15 Ağustos tarihleri arasında gözlemlenmiştir.

Yine seçilen genotiplerin 38'i 25-40 gün, 15'i 40-60 gün ve 1'i 60 günden fazla olmak üzere derim süreleri 3 periyotta gerçekleşmiştir.

İncelenen genotiplerin hasat tarihleri 20-30 Temmuz ile 10-15 Eylül tarihleri arasında kaydedilmiştir.

Siirt'te yürütülen bu çalışmada, seçilen genotipler ile ilgili elde edilen bulgular yapılan diğer araştırma bulguları ile benzerlik arz etmektedir. Genotiplerden elde edilen veriler ile diğer bölgelerde yapılan çalışmalarla karşılaştırıldığında, farklı ekolojilerde yetişen incir genotip ve çeşitlerinin meyve doğuş tarihleri arasında farklılıklar bulunmasının nedeni, genotip ve çeşit özelliklerinin farklı olmasının yanında, ekolojik koşul ve iklim şartlarından da kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Yapılan morfolojik ölçümlerde; genotiplerde periyodisitenin olmadığı ve ağaçların tahmini 10-25 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir.

İncelenen incir ağaçlarının şeklinin (habitusu) çok dik, dik, yayvan, çok yayvan ve sarkık taç gelişimi gösterdikleri, genel olarak yayvan taç gelişimi gösterdikleri belirlenmiştir.

Sübjektif gözlemlerle ağaç gelişme kuvveti, “zayıf”, “orta kuvvette” ya da “kuvvetli” olarak belirlenmiştir. Bu değerlendirmede meyve örneği alınan ağaçların genel olarak “orta” kuvvette gelişme gösterdikleri belirlenmiştir.

Çalışmada incelenen genotiplerin 11 adetinin orta, 36 adetinin iyi ve 7 adetinin çok iyi verime sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan analizlere göre incelenen genotiplerde meyve ağırlığı en düşük 2.31 g, en yüksek 64.82 g. genotiplerin ortalama meyve ağırlığı 25.33 g olarak kaydedilmiştir.

Çalışmada en düşük meyve eni 20.0 mm, en yüksek 55.0 mm, genotiplerin ortalama meyve eni 37.5 mm olarak belirlenmiştir.

İncelenen genotiplerde meyve boyu en düşük 20.0 mm, en yüksek 52.5 mm, genotiplerin ortalama meyve boyu 34.6 mm olarak belirlenmiştir. Tespit edilen meyve eni ve boyları değerlerinin, daha önceki araştırma bulgularıyla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Çalışmada incelenen genotiplerin meyve şekil indeksi (En/Boy) ise 0.83-1.20 aralığında belirlenmiştir. 30 adet genotipin meyve şeklinin (≥ 1.1) “Basık oval”, 21 adet genotipin (1.1-0.9) “küresel”, ve 3 adet genotipin (≤ 0.9) “uzun oval” meyve şeklinde olduğu belirlenmiştir.

Genotiplerde meyve kabuk kalınlığı genel olarak orta kalınlıkta olduğu belirlenmiştir. Ayrıca genotiplerin 10 adetinin sarı, 28 adetinin Sarımtırak Yeşil, 6 adetinin mor ve 10 adetinin koyu mor meyve kabuk rengine sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Yapılan gözlem ve değerlendirme sonuçlarına göre incelenen genotiplerde kabuğun soyulma durumunun 2’sinde ‘zor’, 4’ünde ‘orta’, geri kalan 48 genotipte ise ‘kolay’ olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmada incelenen genotiplerin kabuk yapısı bakımından 3’nün az dayanıklı, diğer incir genotiplerinin ise dayanıklı kabuk yapısına sahip oldukları gözlemlenmiştir. Yine 1 genotipte meyve kabuk çatlamasının çok, diğer genotiplerde ise orta derecede veya hiç olmadığı gözlemlenmiştir.

Çalışmada yer alan genotiplerin çekirdek iriliğinin genellikle orta büyüklükte, çekirdek miktarının ise genellikle orta yoğunlukta olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca Ostiolum açıklığı bakımından, 3 adet genotipin ostiolumlarının açık, 5 adet genotipin orta, diğer genotiplerin ise kapalı olduğu görülmüştür.

Meyve kabuk rengi bakımından incelenen genotiplerin 25 adedinin kırmızı, 5 adedinin krem ve 24 adedinin ise pembe pulp rengine sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Meyve tadı 20 genotipde çok tatlı, 25 genotipde tatlı ve 9 genotipde ekşimtırak olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmada incelenen genotipler üzerinde yapılan kimyasal analizler sonucunda; suda çözünebilir kuru madde (SÇKM)'nin % 9.00 ile 32.00 arasında, pH değerinin 3.21 ile 4.68 arasında ve titre edilebilir asitlik değerinin % 0.141 ile % 0.544 arasında değiştiği belirlenmiştir.

Seçilen genotipler değiştirilmiş tartılı derecelendirme yöntemine göre genel kalite açısından değerlendirildiğinde; sofralık incir olarak 940 puan ile 56 ERH 42 (Tefari) genotipi ilk sırada, 790 puan ile 56 ERH 03, 56 ERH 19 (Bacani), 56 ERH 26, 56 ERH 27 ve 56 ERH 30 (Behnati), genotipleri ikinci sırada, 780 puan ile 56 MRKZ 05 (Teğte) genotipi üçüncü sırada yer alırken, 360 puan ile 56 ERH 10 genotipi son sırada yer almıştır. Ayrıca incelenen genotiplerden 56 ERH 04 (özellikle ülkemiz kurutmalık incir sektöründe ön planda olan sarılop çeşidi ile benzer niteliklere sahip olan) ve 56 ERH 39 numaralı genotiplerin kurutmalık incir olabilecekleri düşünülmektedir.

Çalışma sonucunda gerek arazi koşullarında gerekse laboratuvar şartlarında elde edilen verilerden yola çıkılarak bir değerlendirme yapılırsa özellikle yöresel isimleri Tefari, Teğte, Behtani ve Becani olarak anılan bazı genotiplerin sofralık incir piyasasında önemli yeri olan Bursa Siyahı çeşidi ile yarışabilecek kalitede oldukları söylenebilir.

Siirt bölgesinde özellikleri incelenen incir genotiplerinin bölgede yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması, daha bilinçli ve planlı bir yetiştiriciliğinin yapılabilmesi için bölge şartlarına uygun çeşitler belirlenmelidir. Belirlenen bu çeşitler ile üretim yapılmalı, geleneksel karışık meyve bahçeciliği terk edilmeli, yerine planlı kapama incir bahçeleri tesis edilmelidir. Kurulacak yeni bahçeler Bursa Siyahı çeşidine

her türlü özellikleri ile alternatif olabilecek yerel ismi Tefari, Teğte, Behnati ve Bacani olan genotipler ile kurulabilir.

Bu çalışmada Siirt ilinin mevcut incir popülasyonu içerisinde seçilen yöresel adlarıyla anılan bazı incir genotiplerinin çeşitli morfolojik, pomolojik, fenolojik ve kimyasal özellikleri araştırılmış, bu genotipler içerisinde bazılarının (56 ERH 42; 56 ERH 03; 56 ERH 19; 56 ERH 26; 56 ERH 27; 56 ERH 30; 56 MRKZ 05) ümitvar olduğu görülmüştür. Ümitvar olarak değerlendirilen bu genotiplerin klonlarının alınarak çoğaltılması ve yörede yaygınlaştırılması hem bölge hem de ülke ekonomisine katkı sağlayacaktır.

Türkiye sahip olduğu zengin gen kaynakları bakımından dünyada incir yetiştiriciliğinin yapıldığı en önemli ülkelerden biridir. Mevcut durumda dünya sofralık incir piyasasında Bursa Siyahı çeşidi ile yarışabilecek çeşit bulunmamaktadır. Her geçen gün artarak devam eden sofralık incire olan talebi karşılamak için Bursa Siyahı çeşidine alternatif, tüketiciler tarafından tercih edilebilecek yeni çeşitlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Sonuç olarak, incirin gen kaynakları bakımından zengin olan ülkemizde sofralık incir yetiştiriciliğinin geliştirilmesi çalışmalarına hız verilmelidir.

Günümüzde incir ıslah çalışmalarında hedef özellikle kurutmalık incirlerde sarı kabuk rengi, beyaz meyve eti, sofralık incirlerde ise iri meyve, taşınmaya dayanıklı kabuk ve partenokarp özelliklerini taşıyan çeşitler elde etmek olduğu göz önüne alınırsa meyve özellikleri ile ilgili bölgemizde yapılan çalışmaların önemi daha iyi anlaşılabilir.

6. KAYNAKLAR

- Ağaoğlu, Y.S., Çelik, H., Çelik, M., Fidan, Y., Gülşen, Y., Günay, A., Halloran, N., Köksal, İ., Yanmaz, R., 2001. Genel Bahçe Bitkileri. A. Ü. Ziraat Fakültesi Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Vakfı Yayınları, No 4, 369 s, Ankara.
- Akaroğlu, Ş.N., Aksoy, U., Dolgun, O., Dalkılıç, G., Şahin, N., Şahin, B., 2004. Aydın İli erkek incir (*Ficus carica* var. *caprifig* L.) yetiştiriciliğinin geliştirilmesi üzerine araştırmalar. TUBİTAK/TOGTAG-TARP-2574-6. Aydın, 74s.
- Aksoy, U., 1981. *Akça, Göklop ve Sarılop İncir Çeşitlerinde Meyve Gelişmesi, Olgunlaşması ve Depolanması Üzerinde Araştırmalar* (doktora tezi, basılmamış). Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Aksoy, U., 1991. Descriptors for fig (*Ficus carica* L. and related *Ficus* sp.) Ege Univcity, Faculty of Agriculture Department of Horticulture, Izmir, Turkey.
- Aksoy, U., Anaç, D., 1995. Factors Affecting Quality of Fresh and Dried Fig Fruits. *Acta Horticulturae*. (ISHS) 368:763:766
- Aksoy U., Şahin N., 2001. *İncir Çeşit Kataloğu*. Merkez İkmal Müdürlüğü Matbaası. Ankara. 83s.
- Aksoy, U., Can, H. Z., Seferoğlu, G., Mısırlı, A., Kara, S., Şahin, N., 2001. Fig (*Ficus carica* L.) Selection Study for Fresh Market in Western Turkey. *IInd International Symposium on Fig*, 7-11 May 2001, Caceres, Spain.
- Alper, M.H., 2006. *Şanlıurfa İlinde Yetiştirilen İncirlerin Morfolojik ve Pomolojik Olarak Belirlenmesi*.(yüksek lisans tezi, basılmamış) Harran Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Anonim, 2008. <http://www.tgdf.org.tr/turkce/tgdfraporlari/igmkuruincir.pdf>. Erişim Tarihi: 18.10.2008.
- Anonim, 2010. Üretim ve ihracatında dünya lideri olduğumuz meyve incir. *Hasad aylık tarım dergisi*. Hasad bitkisel üretim kasım. 2010, yıl: 26, sayı: 306. s. 58-65.
- Anonim, 2011a. <http://www.buharkentziraatodasi.org/?&Bid=380895>. Erişim Tarihi: 08.11.2011.
- Anonim, 2011b. http://www.tarimtv.gov.tr/82_findik-ve-incirin-yukselisi-devam-ediyor40.html. Erişim Tarihi: 09.11.2011.
- Anonim, 2016a. <http://www.cografya.gen.tr/tr/siirt/>. Erişim Tarihi: 12.12.2016.

- Anonim, 2016b. http://cografyaharita.com/turkiye_mulki_idare_haritalari4.html. Erişim Tarihi: 12.12.2016.
- Anonim, 2016c. <http://uzaklik.beycan.net/68/84/siirt-ile-cesme-arasi-kac-kilometre.html>. Erişim Tarihi: 12.12.2016.
- Anonim, 2016d. <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=SIIRT>. Erişim Tarihi: 12.12.2016.
- Anonim, 2016e. <http://www.meteor.gov.tr>. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Ankara. Erişim tarihi: 12.12.2016.
- Anonim, 2017a. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1001. Erişim Tarihi: 22.06.2017.
- Anonim, 2017b. <https://biruni.tuik.gov.tr/bitkiselapp/bitkisel.zul>. Erişim Tarihi: 22.06.2017.
- Anonymous, 2003. Descriptors for figs. International Plant Genetic Resources Institute IPGRI, Rome, Italy, and International Centre for Advanced Mediterranean Agronomic Studies (CIHEAM), Paris, France.
- Arendt, H.K., 1972. **Fig Cultivars. The State Nikita Botanical Gardens Yalta.** Proc.Vol. LVI 56: 23-91.
- Bostan, S.Z., İslam, A., Aygun, A., 1998. A Study on Pomological Characteristics of Local Fig Cultivars in Northern Turkey. *Acta Horticulturae*, **480**: 71-74.
- Bostan, S.Z., İslam, A., 1999. Vakfikebir’de Yetistirilen Önemli Mahalli incir Çesitlerinin Pomolojik Özellikleri. *Türkiye III. Bahçe Bitkileri Kongresi*, 14-17 Eylül 1999, Ankara. 751-755.
- Can, H.Z., 1993. *Bazı Seçilmiş Sofralık incir Çesitlerinin Ege Bölgesi Koşullarında Özelliklerinin Belirlenmesi Üzerinde Araştırmalar* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Cebeci, E., 1993. *Çukurova ve Ege İncir Klon ve Çesitlerinde Meyve Doğuşları, Çiçek Organlarının Gelişimi ve Döllenme Biyolojileri Üzerinde Çalışmalar* (yüksek lisans tezi, basılmamış). Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.

- Çalışkan, O., Polat, A.A., 2007. Fruit characteristics of table fig (*Ficus carica*) cultivars in subtropical climate conditions of the Mediterranean region. *New Zealand Journal of Crop and Horticultural Science*, Vol. **36**: 107-115.
- Çalışkan, O., 2010. Hatay’da yetiştirilen incir genotiplerinin morfolojik ve meyve kalite özelliklerinin belirlenmesi ve moleküler karakterizasyonu (doktora tezi, basılmamış). Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Hatay.
- Çalışkan, O., Polat, A.A., 2010. Hatay’da incir yetiştiriciliğinin mevcut durumu, sorunları ve geleceği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, **15(19)**: 11-24.
- Çalışkan, O., Polat, A.A., 2011. Phytochemical and antioxidant properties of selected fig (*Ficus carica* L.) accessions from the eastern Mediterranean region of Turkey. *Science. Horticulture*, **128**: 473– 478.
- Dilek, A., Aksoy, U., 1992. Bazı İncir Çeşitlerinde Meyvelerin Mikro Element İçeriğinin Değişimi Üzerinde Araştırmalar. *Türkiye 1. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi*, 13-16 Ekim 1992, İzmir.
- Eroğlu, A.Ş., 1982. İncir seleksiyonu. İncir Araştırmaları Projesi. Erbeyli Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Aydın.
- FAOSTAT, 2017. <http://www.fao.org/faostat/en/#data/OC/visualize>. Erişim Tarihi: 10.07.2017.
- Ferrara, E., Papa, G., 2003. Evaluation of Fig Cultivars For Breba Crop. *Acta Horticulturae*, 605(Abtract).
- Flaishman, M.A., Rodov, V., Stover, E., 2008. The fig: Botany, horticulture, and breeding. *Horticultural Reviews*, **34**: 113-197.
- Gözlekçi, Ş., Ersoy, N., İmamgiller, B., ve Yazıcı, K., 1999. Bazı İncir (*Ficus carica* L.) Çeşitlerinin Antalya Ekolojik Koşullarına Adaptasyonu Üzerinde Araştırmalar. *Türkiye 3. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi*, 14-17 Eylül 1999, Ankara, s. 36-40.
- Güleryüz, M., 1977, Erzincan’da Yetiştirilen Bazı Önemli Elma ve Armut Çeşitlerinin Pomolojileri ve Döllenme Biyolojileri Üzerine Bir Araştırma, *Atatürk Üniversitesi Yayınevi*, No:229 Erzurum, 181s.
- Güleryüz, M., 1979. Atatürk Üniverversitesi, Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü, *Ders notları*, Erzurum.92.

- Hepaksoy, S., Aksoy, U., 2004. Bazı İncir Çeşitlerinin Morfolojik ve Moleküler Yöntemlerle Tanımlanması Projesi. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü, Bornova, İzmir.
- Ilgın, M., 1995. *Kahramanmaraş Bölgesi'nde İncir Seleksiyonu ve Selekte Edilen Bazı Önemli Tiplerin Meyve Doğuşları ve Döllenme Biyolojileri Üzerinde Çalışmalar* (doktora tezi, basılmamış). Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Ilgın, M., Küden, A.B., 1997. Table Fig Selection Study in the Kahramanmaraş Province of Turkey. Fifth International Symposium on Temperate Zone Fruits in the Tropics and Subtropics. Fifth International Symposium on Temperate Zone Fruits in the Tropics and Subtropics. 29th May-1st June, 1996. Adana-Turkey. *Acta Horticulture*, **441**: 351-358.
- Ilgın, M., Küden, A.B., 2003. Kahramanmaraş Bölgesi'nde İncir Seleksiyonu ve Selekte Edilen Tiplerin Bitki Özelliklerinin İncelenmesi. *Türkiye IV. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi*, 08-12 Eylül 2003, Antalya. 31-35.
- Kabasakal, A., Eroğlu, A.Ş., Küçükşayan, Z.A., Şahin, N., Er, H., 1988. Sarızeybek İncir Çeşidinde Pomolojik Çalışmalar. **İncir Araştırmaları Projesi Sonuç Raporu**. Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü, İncirliova, Aydın.
- Karaçalı, İ., 1990. Bahçe Ürünlerinin Muhafazası ve Pazarlanması. *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayını*, No:494, İzmir.
- Karadeniz, T., 2003a. A Study on Some Fruit Characteristics and Propagations of These by Hardwood Cutting of Local Fig Cultivars Grown in Ordu, *Acta Horticulturae*, **605**: p.107-112.
- Karadeniz, T., 2003b. A Study on Some Fruit Characteristics and Propagations of These by Hardwood Cutting of Local Fig Growing in East Black Sea Region, *Acta Horticulturae*, **605**: p.205-208.
- Kaşka, N., Küden, A.B., Küden, A., Çetiner, S., 1990. Ege Bölgesi İncirleri ile Çukurova Bölgesi'nden Selekte Edilen İncirlerin Adana'ya Adaptasyonu Üzerinde Çalışmalar. *Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, **5(4)**, Adana, s. 77-86.

- Kaşka, N., Küden, A.B., Cebeci, E., 1992. Çukurova Bölgesinde Yetiştirilen Bazı İncir Çeşitlerinde Meyve Doğuşları ve Derim Tarihlerinin Saptanması. **Türkiye 1. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi**, 13-16 Ekim 1992, İzmir. Cilt I, , s. 277-280.
- Koyuncu, M.A., Bostan, S.Z., Islam, A., Koyuncu, F., 1997. Investigations on Some Physical and Chemical Characteristics in Fig Cultivars Grown in Ordu. **Acta Horticulturae**, **480**: 87-89.
- Koyuncu, M.A., 1998. A Study on Some Fruit Characteristics in Local Fig Cultivars Grown in Hilvan (Urfa, Southern Turkey). **Acta Horticulturae**, 480 ISHS, p. 83-85.
- Khadivi-Khub, A., Anjam, K., 2014. Characterization and evaluation of male fig (caprifig) accessionsin Iran. *Plant Systematics and Evolution*. DOI 10.1007/s00606-014-1038-4.
- Küden, A.B., Tanrıver, E., Kaşka, N., 1995. Çukurova Bölgesi'ne Önerilebilecek Bazı İncir Çeşit ve Klonlarının Saptanması. **Türkiye 2. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi**, 3-6 Ekim Adana. s. 663-667.
- Küden, A.B., Tanrıver, E., 1997. Plant Genetic Resources and Selection Studies on Figs in the East Mediterranean and South East Anatolia Regions. **First International Symposium on Fig**. 24-28 June1997, İzmit, Turkey, 49-54.
- Küden, A.B., Tanrıver, E., 1998. Plant Genetic Resources and Selection Studies on Figs in the East Mediterranean and South East Anatolia Regions. Proceedings of the First International Symposium on Fig. **Acta Horticulturae**, **480**: 49-54.
- Küden, A.B., Bayazit, S., Çömlekçioğlu, S., 2005. Morphological and Pomological Characteristic of Fig Genotypes Selected From Mediterranean and South East Anatolia Regions Third International Symposium on Fig. Third International Symposium on Fig. **Acta Horticulturae (ISHS) 798**: 95-102.
- Mahdavian, M., Lessonı, H., Kuhlı, M., Zone, H., Akramı, M., Tabatabaeı, Z., 2007. Morphological and Pomological Characteristics of Figs From Istahban, Iran. **Acta Horticulturae (ISHS)**, **760**: 521-526.
- Oukablı, A., Mamounı, A., Laghezalı, M., Khadarı, B., Roger, J. P., Kjellberg, F., 2003. Genetic Variability in Moroccan Fig Cultivars (*Ficus carica* L.) Based on Morphological and Pomological Data. **Acta Horticulturae**, **605**: 51-59.

- Özbek, S., 1949. Ege İncir Çeşitleri Üzerinde Bir Araştırma. **Ankara Üniviversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 98:** 1-15.
- Özbek, S., 1978. **Özel Meyvecilik.** Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları 128, Ders Kitabı: 11,485s.
- Özeker, E. İsfendiyaroğlu, M., 1998. Evaluation of Table Fig Cultivars in Çeşme Peninsula. Proceedings of The First International Symposium on Fig, *Acta Horticulturae*, **480:** 55-60.
- Özkaya, M., 1997. **Antakya Yöresinde Yetiştirilmekte Olan İncirlerde Seleksiyon Çalışmaları** (yüksek lisans tezi, basılmamış). Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Antakya.
- Stover, E., Aradhya, M., Ferguson, L., Crisosto, C.H., 2007. The Fig: overview of an ancient fruit. *Horticulture Science*, **42(5):** 1083-1087.
- Şahin, B., Şahin, N., 1997. **I. Ürünü Mahsülü Olgunlaşan İncir Çeşitlerinde Fenolojik ve Pomolojik Çalışmalar.** Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü, Aydın.
- Şahin, N., Aksoy, U., Urel, N., Ozkan, R., 1994a. **Ege Bölgesi Koşullarına Uygun Sofralık İncir Seleksiyonu Uygulama Sonuç Projesi.** Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü, İncirliova, Aydın.
- Şahin, N., Aksoy, U., Urel, N., Ozkan, R., 1994b. Sarılop Klon Seleksiyonu Uygulama Projesi. Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü, İncirliova, Aydın.
- Şahin, N., Aksoy, U., Düzbastılar, M., Bülbül, S., Mısırlı, A., Kara, S., Can, Z., Seferoğlu, G., 1994c. **Ege Bölgesi Koşullarına Uygun Sofralık İncir Seleksiyonu Uygulama Projesi.** Ülkesel İncir Araştırmaları Projesi 1993 yılı Gelişme Raporu, Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü, 25 s. İncirliova, Aydın.
- Şahin, N., Ürel, N., 1992. **İncir Yetiştiriciliği.** Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü, İncirliova, Aydın.
- Şen, B., Yılmaz, H., Sağlamer, M., 1993. Sofralık İncir Seleksiyon ve Çeşit Adaptasyon Projesi. Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü İncir Araştırmaları Projesi Sonuç Raporu,, Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü, Erdemli- İçel, 17 s.
- Ülkümen, L., Özbek, S., İleri, M., 1948. **İncir ve Hastalıkları.** Yüksek Ziraat Enstitüsü Basımevi, Ankara.

Vinson, J.A., 1999. The functional food properties of figs. *Cereal Food World*, **4**: 82–87.

Yalçınkaya, E., Kaynaş, N., 2001. Morphological Behaviours of Some Fig Varieties Under Yalova Conditions. *Acta Horticulturae*, **605**: 95-96.

ÖZGEÇMİŞ

1979 yılı Siirt doğumluyum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Siirt'te tamamladım. 2001 yılında Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitkisel Üretim Programı, Bahçe Bitkileri bölümünde üniversite hayatına başladım. 2006 yılında mezun oldum. 2010 yılında Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimine başladım. 2008 yılından beri Siirt Belediyesi Park ve Bahçeler müdürlüğünde ziraat mühendisi olarak çalışmaktayım.

T.C
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 19/07/2017

Tez Başlığı / Konusu:

Siirt Yöresi İncir (*Ficus carica* L.) Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 117 sayfalık kısmına ilişkin, 19/07/2017 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 8 (Sekiz) dir.

Uygulanan filtreler aşağıda verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimededen daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit inatch size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi inceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Yasin GÜL

Öğrenci No: 10910110174

Anabilim Dalı: Bahçe Bitkileri

Programı: Bahçe Bitkileri

Statüsü: Y. Lisans X

Doktora

DANIŞMAN ONAYI
UYGUNDUR

(Unvan, Ad Soyad, İmza)

Doç. Dr. Koray ÖZBENK

ENSTİTÜ ONAYI
UYGUNDUR

(Unvan, Ad Soyad, İmza)